

Nr 245.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer, att utgå från anslag under elfte huvudtiteln; given Stockholms slott den 9 mars 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas aviåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—27:o hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Wigforss, anmäler uppkomna frågor om pension, att utgå å allmänna indragningsstaten eller från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m., åt i det följande angivna, i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

Försvarsdepartementet.

1:o.

Ritaren vid Karlskrona örlogsvarv Ernst Reinhold Svensson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Svensson är född den 11 juni 1870 och alltså 63 år gammal;

att han antogs till daglönare vid artilleridepartementets departementskontor i Karlskrona den 1 september 1887, från vilken befattning han avgick den 8 november 1889;

att han erhöll anställning vid Svea ingenjörbataljon den 13 november 1889 och kvarstod därstädes till den 30 oktober 1897;

att han var anställd såsom sergeant vid fortifikationen den 31 oktober 1897—den 30 oktober 1899;

att han antogs till månadslönare (ritare) vid ingenjördepartementets i Karlskrona hus- och byggnadsavdelning (nuvarande byggnadsdepartementet) den 1 april 1900;

att han från och med den 1 juli 1928 erhöll ställning av extra ordinarie tjänsteman (ritare av 1:a klass) med lön enligt 15:e lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) intagna löneplanen för extra ordinarie civila och civilmilitära befattningshavare vid försvarsväsendet;

samt att han alltså varit anställd i statens tjänst under en tid av 46 år.

Svensson har på anförda skäl anhållit om pension, beräknad i enlighet med de av 1926 års pensionsutredning i betänkande den 29 mars 1927 med förslag till ny civil pensionslag m. m. ifrågasatta bestämmelserna beträffande pension åt extra ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin befattning som ritare av 1:a klass vid örlogsvarvet i Karlskrona.

Direktionen över flottans pensionskassa har förklarat sig anse rättvist och billigt, att Svensson, som tjänat kronan i över 45 år, erhöle pension. Vid beräkningen av pensionsbeloppet syntes bestämmelserna i 1926 års pensionsutrednings omförmälda förslag böra med viss jämkning komma i tillämpning. För 15:e lönegraden av gällande löneplan för extra ordinarie befattningshavare — till vilken lönegrad Svensson vore hänförd — upptoge nämnda förslag ett tjänstepensionsunderlag av 2,844 kronor. Detta belopp borde, på grund av att några pensionsavgifter ej erlagts, minskas med 10—15 procent och återstoden tillerkännas Svensson i pension. Om denna princip följdes och tjänstepensionsunderlaget minskades med exempelvis 300 kronor, framkomme ett pensionsbelopp av 2,544 kronor eller samma belopp, som brukade tillerkännas verkmästare med delägarskap i flottans pensionskassa.

Marinförvaltningen har biträtt direktionens förslag.

Kungl. Maj:ts proposition nr 245.

Statskontoret har likaledes ansett, att pension borde beredas Svensson. Då marinförvaltningen ifrågasatt ett belopp av 2,544 kronor, ville statskontoret framhålla, att verkmästare vid flottans varv, vilka vore hänfödda till 16:e och 18:e lönegraderna av den i förenämnda kungörelse den 22 juni 1928 (nr 215) intagna löneplanen, samt mästare vid flottans varv, vilka vore placerade i 14:e lönegraden, plägat erhålla pensionsförbättring till så stort belopp, att densamma jämte övriga pensionsförmåner, dyrtidstillägg ej inberäknat, uppginge till 2,544 respektive 2,160 kronor (riksd. skr. nr 369/1930, p. 3 och 4). Vid sådant förhållande syntes pension till sökanden, vilken vore hänförd till 15:e lönegraden, lämpligen kunna fastställas till 2,400 kronor årligen.

Enligt beslut av marinförvaltningen har Svensson erhållit tillstånd att kvarstå i tjänst till dess hans pensionsfråga ordnats, dock ej längre än till den 11 juni 1935.

Med anledning av att från flottans pensionskassas samt marinförvaltningens sida ifrågasatts, att pensionen för Svensson skulle avvägas enligt de av 1926 års pensionsutredning föreslagna grunderna för pension åt extra ordinarie personal vid allmänna civiltjänstverksamheten, tillåter jag mig framhålla, att dessa grunder hittills icke ansetts böra komma i tillämpning vid bestämmande av pension åt sådan personal vid marinen, som tillhört daglönar- eller månadslönargrupperna men under de senaste åren erhållit ställning såsom extra ordinarie tjänstemän enligt förenämnda kungörelse den 22 juni 1928 (nr 215). Då det för närvarande icke är möjligt att överblicka de konsekvenser, som en övergång till att tillämpa dessa grunder skulle kunna medföra beträffande pensionering av olika personalgrupper vid försvarsväsendet, anser jag mig böra tillstyrka, att pensionen även i nu förevarande fall avväges efter en mera fri prövning av föreliggande omständigheter. I likhet med statskontoret finner jag därvid lämpligt, att jämförelse göres med de pensionsbelopp, som plägat tillerkännas sådana verkmästare och mästare vid flottans varv, vilka varit månadslönare å stat. I betraktande av att dylika verkmästare och mästare såsom delaktiga i flottans pensionskassa hava att för sina pensionsförmåner erlægga pensionsavgift synes mig emellertid det av statskontoret ifrågasatta pensionsbeloppet av 2,400 kronor böra något reduceras, förslagsvis till 2,160 kronor för år.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ritaren vid Karlskrona örlogsvarv Ernst Reinhold Svensson må från och med dagen näst efter den, då han avgår från sin tjänst, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2,160 kronor.

2:o.

Ritaren vid Karlskrona örlogsvarv Frans Oscar August Holmqvist. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Holmqvist är född den 11 december 1869 och sålunda 64 år gammal;
att han antogs till daglönare vid ingenjördepartementets maskinverkstad i Karlskrona den 7 januari 1887;

att han befordrades till månadslönare den 1 oktober 1913;

att han från och med den 1 juli 1928 erhöll ställning av extra ordinarie tjänsteman (ritare av 1:a klass) med lön enligt 15:e lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) intagna löneplanen för extra ordinarie civila och civilmilitära befattningshavare vid försvarsväsendet;

samt att han alltså varit anställd i statens tjänst under en tid av 46 år.

Holmqvist har på anförda skäl anhållit om pension, beräknad i enlighet med de av 1926 års pensionsutredning föreslagna bestämmelserna beträffande pension åt extra ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin befattning som ritare av 1:a klass vid örlogsvarvet i Karlskrona.

Direktionen över flottans pensionskassa har i ärendet anført, bland annat:

Enär Holmqvist icke varit anställd såsom verkmästare eller mästare vid månadslönarstaten, hade han icke kunnat vinna delägarrätt i flottans pensionskassa och kunde alltså icke tilläggas pension i enlighet med bestämmelserna i kassans reglemente. I sin egenskap av extra ordinarie tjänsteman vore han icke tillförsäkrad någon pension. Ej heller för sina tjänstår såsom daglönare kunde han komma i åtnjutande av pension genom flottans pensionskassa, enär av dessa tjänstår allenast 23 $\frac{9}{12}$ år infallit efter 20 års ålder och gällande bestämmelser angående pensionering av marinens daglönare föreskrev för pensions erhållande minst 25 års statstjänst från nämnda ålder.

Som emellertid Holmqvist tjänat kronan i 45 år, syntes det förenat med rättvisa och billighet, att han erhöle pension för denna sin långa tjänstetid. Vid beräkning av det pensionsbelopp, som borde tillerkännas honom, syntes i så fall 1926 års pensionsutrednings förslag till ny civil pensionslag böra träda i tillämpning. Nämnda förslag upptog för 15:e lönegraden av gällande löneplan för extra ordinarie befattningshavare — till vilken lönegrad Holmqvist vore hänförd — ett tjänstepensionsunderlag av 2,844 kronor. Härav utgjorde två tredjedelar eller 1,896 kronor statspensionsunderlag och en tredjedel eller 948 kronor avgiftspensionsunderlag. Enär några pensionsavgifter icke blivit erlagda, syntes endast statspensionsunderlaget böra ifrågakomma, och Holmqvist, som innehade över 30 tjänstår från 18 års ålder, borde alltså tillerkännas en pension av 1,896 kronor.

Marinförvaltningen har, med utgångspunkt från det av 1926 års pensionsutredning för extra ordinarie tjänstemän i 15:e lönegraden föreslagna tjänstepensionsunderlaget av 2,844 kronor samt med reduktion av 10 pro-

cent för bristande pensionsavgifter föreslagit ett pensionsbelopp av 2,568 kronor för år.

Statskontoret har funnit goda skäl föreligga för att åt sökanden utverkades någon pension av statsmedel, när han vid framskriden levnadsålder och efter långvarig anställning inom kort nödgades avgå. Beträffande beräkningen av pensionsbeloppet hade statskontoret ingen annan erinran mot marinförvaltningens förslag än att beloppet möjligen kunde anses böra begränsas till 2,544 kronor, motsvarande vad som i pensionsförmån tillkomme flaggunderofficer vid flottan.

Under hänvisning till sin förenämnda ansökning har Holmqvist sedermera anhållit, att pension måtte tilldelas honom vid uppnådda 65 år eller den 11 december 1934, till vilken tidpunkt han erhållit tillstånd att kvarstå i tjänst.

Lika med myndigheterna finner jag mig böra tillstyrka, att Holmqvist erhåller pension av statsmedel vid sin avgång ur tjänst. Pensionen synes lämpligen böra bestämmas till samma belopp, som föreslagits i det under nästföregående punkt behandlade ärendet, eller 2,160 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ritaren vid Karlskrona örlogsvarv Frans Oscar August Holmqvist må från och med dagen näst efter den, då han avgår från sin tjänst, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2,160 kronor.

3:o.

Skrivaren vid fortifikationsförvaltningen i Vaxholms fästning Carl Edvard Arbin. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Arbin är född den 24 augusti 1868 och således 65 år gammal;

att han sedan den 10 maj 1888 eller under nära 46 år varit anställd såsom skrivare vid fortifikationsförvaltningen i Vaxholms fästning;

att han under senare år haft en avlöning av 2,724 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgått;

samt att han blivit uppsagd från sin anställning, räknat från och med den 1 juli 1934.

Fortifikationsbefälhavaren i Vaxholms fästning har gjort framställning om pension åt Arbin och i samband därmed meddelat, att Arbin med hänsyn till honom åliggande arbetsuppgifter närmast syntes vara att jämställa med daglönarförman.

Direktionen över flottans pensionskassa har i avgivet yttrande anfört, bland annat, att Arbin, om han innehaft anställning såsom daglönarförman, varit berättigad att genom flottans pensionskassa årligen åtnjuta pensionsförmåner till ett sammanlagt belopp av 1,260 kronor.

Marinförvaltningen har — under åberopande av 1928 års riksdags beslut angående pension åt skrivbiträdet vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori J. A. Lindqvist (prop. nr 138, p. 1; riksd. skr. nr 352, p. 24) — tillstyrkt pension åt Arbin till belopp av 1,344 kronor.

Statskontoret har med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst angående arten av Arbins arbetsuppgifter föreslagit, att pensionen åt Arbin måtte bestämmas till det i direktionens över flottans pensionskassa yttrande omförmälda pensionsbeloppet, 1,260 kronor.

Även jag förordar, att pension utverkas åt Arbin. Beträffande storleken av pensionen ansluter jag mig till statskontorets förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrivaren vid fortifikationsförvaltningen i Vaxholms fästning Carl Edvard Arbin må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,260 kronor.

4:o.

E. o. tjänstemannen vid Karlsborgs tygstation Gustaf Vilhelm Björling.
Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Björling är född den 26 april 1871 och således uppnått en levnadsålder av 62 år;

att han från och med den 28 augusti 1918 eller alltså något över 15 år innehaft anställning vid Karlsborgs tygstations kassaförvaltning, därav såsom skrivbiträde under tiden till och med den 30 juni 1928 och såsom e. o. tjänsteman (kontorist) under tiden därefter;

att Björlings inkomst under tiden till den 1 juli 1928 uppgått till i medeltal omkring 3,000 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat;

att han från och med den 1 juli 1928 åtnjutit avlöning enligt 8:e lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän;

samt att han enligt ett av regementsläkaren A. Lillieroth den 29 augusti 1933 utfärdat läkarintyg på grund av åderförkalkning är oförmögen att för framtiden försörja sig med arbete.

Tygmästaren å Karlsborg har hemställt om pension åt Björling.

Arméförvaltningens artilleridepartement har tillstyrkt pension åt Björling till belopp av 840 kronor för år, att utgå från och med den 1 januari 1934, och därvid beträffande beräkningen av pensionsbeloppet anfört i huvudsak följande:

Departementet ville erinra därom, att vid pensionering med riksdagens medverkan av vissa i lönegrad placerade icke-ordinarie befattningshavare tillämpats de grunder för pensionering av dylik personal, som funnes angivna i 1926 års pensionsutrednings den 29 mars 1927 avgivna betänkande med förslag till ny civil pensionslag m. m. Det enligt dessa grunder efter lönegrad och antal tjänstår beräknade pensionsbeloppet hade i dylika fall minskats med $\frac{1}{10}$ i anledning av att vederbörande icke haft att erlægga pensionsavgifter. Jämlikt berörda grunder skulle för befattningshavare, vilken åtnjöte avlöning i 8:e lönegraden, beräknas en pension av 1,824 kronor vid 30 tjänstår. I enlighet härmed och då pensionsunderlaget syntes böra minskas med $\frac{1}{120}$ för varje kvartal, varmed tjänstetiden understege 30 år, borde pensionen åt Björling, vilken den 1 januari 1934 kunde räkna en tjänstålder av $15\frac{1}{4}$ år, bestämmas till $(\frac{61}{120} \times 1,824 \times \frac{90}{100} =)$ 835 och, efter avrundning till närmast högre med 12 jämnt delbara tal, 840 kronor.

Statskontoret har i ärendet anfört, bland annat, följande:

I likhet med arméförvaltningens artilleridepartement ansåge statskontoret billigheten bjuda, att Björling vid avskedstagandet komme i åtnjutande av pension av statsmedel. Det av artilleridepartementet med tillämpning av 1926 års pensionsutrednings förslag till civil pensionslag föreslagna pensionsbeloppet, 840 kronor, funne statskontoret däremot väl högt. För sin del funne ämbetsverket pensionen åt Björling lämpligen böra bestämmas till 780 kronor för år, vilket belopp motsvarade $\frac{15}{30}$ av det av 1926 års pensionsutredning föreslagna pensionsunderlaget i 8:e lönegraden, 1,824 kronor, efter reduktion med 15 procent till följd av frihet från pensionsavgifter samt efter vederbörlig avjämning till närmast högre med 12 delbara tal. I övrigt hade statskontoret intet att erinra mot artilleridepartementets hemställan.

Jag tillstyrker, att pension beredes Björling. Beträffande beräkningen av pensionsbeloppet vill jag erinra, att — såsom under punkten 1 i det föregående framhållits — Kungl. Maj:t och riksdagen hittills i ärenden rörande pensionering av befattningshavare, vilka åtnjöt avlöning enligt den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän, icke funnit skäl att tillämpa de av 1926 års pensionsutredning föreslagna grunderna. I likhet med statskontoret finner jag pensionen åt Björling böra bestämmas till något lägre belopp än det av arméförvaltningens artilleridepartement enligt nämnda grunder beräknade pensionsbeloppet, 840 kronor. Mot det av statskontoret föreslagna pensionsbeloppet, 780 kronor, har jag intet att erinra.

I enlighet med vad jag sålunda anfört far jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att e. o. tjänstemannen vid Karlsborgs tygstation Gustaf Vilhelm Björling må från och med dagen näst efter den, då han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 780 kronor.

5:o.

Förre snickaren vid Västerbottens regemente Per Magnus Brodin. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Brodin är född den 5 augusti 1869 och således 64 år gammal;

att han under tiden 1 december 1912—31 augusti 1933 eller således nära 21 år arbetat såsom snickare vid Västerbottens regemente;

att Brodin för nämnda arbete åtnjutit ersättning i form av timpenning och i medeltal vid regementet haft en årlig inkomst av 1,700 kronor under åren 1912—1918, 4,050 kronor under åren 1919—1923, 2,700 kronor under åren 1924—1928 samt 1,160 kronor under åren 1929—1933;

samt att Brodin av arbetet vid regementet haft sin huvudsakliga försörjning.

Brodin har i en till Kungl. Maj:t ställd, den 1 december 1933 dagtecknad skrift anhållit om pension från och med den 1 januari 1934.

Chefen för Västerbottens regemente och militärbefälhavaren för Övre Norrland hava tillstyrkt pension åt Brodin.

Arméförvaltningens fortifikations- och intendentsdepartement hava — under åberopande av 1924 års riksdags beslut angående pension åt förre snickaren vid Norrlands dragonregemente K. Linder (prop. nr 124, p. 1; riksd. skr. nr 306, p. 13 a) — hemställt, att pensionen åt Brodin måtte bestämmas till 792 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1934.

Statskontoret har anslutit sig till fortifikations- och intendentsdepartementens förslag.

Jag anser mig kunna förorda, att pension beredes Brodin. Då denne emellertid, enligt vad jag inhämtat, särskilt under senare år icke haft fortlöpande sysselsättning vid regementet — under de tio senaste åren har hans arbete för regementets räkning omfattat i medeltal endast omkring 150 dagar årligen — synes mig det föreslagna pensionsbeloppet böra något reduceras, förslagsvis till 708 kronor. Pensionen torde, på sätt föreslagits, böra utgå från och med den 1 januari 1934.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre snickaren vid Västerbottens regemente Per Magnus Brodin må, räknat från och med den 1 januari 1934, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 708 kronor.

6:o.

Förre arbetaren vid Stockholms örlogsvarv Ernst Paulinus Dorén. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Dorén är född den 7 juni 1891 och således uppnått en levnadsålder av 42 år;

att han under tiden 30 juli 1917—13 juli 1920 varit anställd vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg;

att han under tiden 23 juli 1920—5 oktober 1933 innehaft anställning såsom arbetare vid Stockholms örlogsvarv, dock att han från och med den 10 januari 1932 varit tjänstledig för sjukdom;

att han sålunda kan åberopa en anställningstid i statens tjänst av något över 16 år;

att hans arbetsinkomst under åren 1929—1931 utgjort i medeltal omkring 3,500 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgått;

att Dorén under tid, varunder han varit tjänstledig på grund av sjukdom, åtnjutit sjukavlöning;

samt att han enligt ett för honom den 9 februari 1934 utfärdat läkarintyg lider av förlamning av vänstra kroppshalvan (hemiplegia sinistra) samt på grund av nämnda sjukdom ävensom hjärtfel m. m. måste anses vara för all framtid oförmögen till arbete.

Försvarsverkens civila personals förbund har hos Kungl. Maj:t gjort framställning om pension åt Dorén.

Varvschefen vid Stockholms örlogsvarv har i avgivet yttrande förklarat sig icke hava något att erinra mot att pension beredd Dorén.

Marinförvaltningen har hemställt, att framställningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd, enär Dorén varken beträffande levnadsålder eller i fråga om tjänstetid uppfyllde stadgade fordringar för pension.

Statskontoret har anfört i huvudsak följande:

Med hänsyn till den relativt korta tid, varunder Dorén varit anställd i statens tjänst, funne statskontoret det tveksamt, huruvida pension borde beredas honom. Då emellertid riksdagen i flera fall beviljat pension åt arbetare, som i likhet med Dorén icke kunnat räkna mera än 16 år i statens tjänst, ville statskontoret ej motsätta sig, att även i nu förevarande fall pension beviljades. Beträffande pensionsbeloppets storlek ville statskontoret framhålla, att riksdagen i vissa tidigare fall beviljat anställningshavare med en tjänstetid av omkring 16 år pension, utgående med belopp av 624 kronor för år.

Det synes mig skäligt, att pension beredes Dorén. Med hänsyn till att i förevarande fall är fråga om förtidspensionering på grund av sjukdom, anser jag det i statskontorets utlåtande omförmälda pensionsbeloppet, 624 kronor, väl lågt, och jag vill för egen del förordna, att pensionen bestämmes

till 720 kronor. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 november 1933.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre arbetaren vid Stockholms örlogsvarv Ernst Paulinus Dorén må, räknat från och med den 1 november 1933, under sin återstående livstid å allmänna in-
dragningsstaten uppbära en årlig pension av 720 kronor.

7:o.

Förra arbetarna vid Herrevadsklosters kungsgård Karl Ferm och August Månsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Ferm*,

att han är född den 28 mars 1864 och således nära 70 år gammal;

att han under åren 1881—1892 varit indelt husar;

samt att han från år 1881 intill utgången av september 1933 eller således omkring 52 år varit anställd såsom arbetare vid Herrevadsklosters kungsgård; och

beträffande *Månsson*,

att han är född den 5 februari 1870 och således 64 år gammal;

samt att han från år 1892 intill utgången av september 1933 eller således omkring 41 år innehaft anställning vid nämnda kungsgård.

Vidare framgår av handlingarna, att Ferm och Månsson under de tre senaste åren haft en kontant årlig inkomst av 1,280 kronor vardera, å vilket belopp dyrtidstillägg ej utgått, samt att de icke åtnjutit några naturaförmåner.

Herrevadsklosters kungsgård, som år 1691 anslogs till boställe åt översten vid dåvarande norra skånska kavalleriregementet, överlämnades år 1786 till skånska fältkommissariatet. Efter förnyad organisation av passevolanskommissariatet vid armén blev kungsgården, enligt medgivande av Kungl. Maj:t den 19 oktober, 1824, utarrenderad till enskild person. Sedermera har kungsgården varit utarrenderad till enskild person till den 14 mars 1921, då densamma överläts till Herrevadsklosters remontdepå.

Chefen för Herrevadsklosters remontdepå har hos arméförvaltningens fortifikationsdepartement gjort framställning om pension åt Ferm och Månsson.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har anfört, bland annat, följande:

Rent juridiskt sett hade Ferm och Månsson varit anställda i statens tjänst allenast sedan år 1921, då Herrevadsklosters kungsgård överlätits till den därstädes förlagda remontdepån. De kunde alltså tillgodoräkna sig en anställning i statens tjänst av allenast omkring 12 $\frac{1}{2}$ år. Då deras inträde

i statstjänst orsakats därav, att staten övertagit den direkta förvaltningen av den egendom, vid vilken de sedan lång tid tillbaka varit anställda, syntes det fortifikationsdepartementet vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att åt Ferm och Månsson bereddes årligt understöd av statsmedel för deras återstående livstid samt att de därvid finge tillgodoräkna sig den tid, de varit anställda vid kungsgården. Departementet ville i detta sammanhang erinra, att 1932 års riksdag (prop. nr 67, p. 6; riksd. skr. nr 227, p. 19) tilldelat kördrängen vid kungsgården N. P. Lindgren, vilken anställdes därstädes år 1903, en årlig pension av 696 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts har fortifikationsdepartementet hemställt, att åt en var av Ferm och Månsson måtte beviljas pension till belopp av 696 kronor för år.

Statskontoret har anfört följande:

Statskontoret tillåte sig framhålla, att det vid behandlingen av frågan om pension åt den i fortifikationsdepartementets utlåtande omförmälde kördrängen Lindgren icke framkommit annat än att Lindgren under hela den åberopade tjänstetiden varit anställd i statens tjänst. Det i sagda ärende fattade beslutet kunde därför icke utan vidare åberopas vid avgörande av det föreliggande spörsmålet om pension åt Ferm och Månsson.

Av handlingarna i ärendet framginge, att både Ferm och Månsson överskridit 50 års ålder, när Herrevadsklosters kungsgård år 1921 underställdes remontdepån därstädes. Då de alltså först vid ganska hög ålder anställdes i statens tjänst, syntes det tveksamt, huruvida pension av statsmedel borde utverkas åt dem. Statskontoret ville dock icke motsätta sig, att så skedde. För ett beslut i sådan riktning syntes visst stöd kunna hämtas av 1927 års riksdags beslut angående pension åt sågverksarbetaren E. L. Eriksson (bankoutsk. utl. nr 37, p. 9; riksd. skr. nr 215, p. 8).

I likhet med arméförvaltningens fortifikationsdepartement ansåge sig statskontoret böra tillstyrka, att de ifrågasatta pensionerna bestämdes till 696 kronor.

Det synes mig skäligt, att vid bedömandet av frågan om pension åt Ferm och Månsson hänsyn tages till deras anställning vid Herrevadsklosters kungsgård även under tiden, innan staten övertog driften vid kungsgården. I enlighet härmed anser jag mig böra tillstyrka pension åt Ferm och Månsson. Med hänsyn till deras avlöningsförmåner synas de av ämbetsverken ifrågasatta pensionsbeloppen, å vilka dyrtidstillägg komma att utgå, vara väl avvägda.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att vardera av förra arbetarna vid Herrevadsklosters kungsgård Karl Ferm och August Månsson må, räknat från och med den 1 oktober 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

8:o.

Maskinisten vid Karlskrona fortifikationsförvaltning Gustaf Vilhelm Holmgren. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Holmgren är född den 1 februari 1869 och således 65 år gammal;

att han under tiden 1 maj 1888—30 april 1896 varit anställd såsom artillerist vid Karlskrona artillerikår;

att han sedan den 1 maj 1896 eller nära 38 år innehaft anställning såsom maskinist vid Karlskrona fortifikationsförvaltning och därunder huvudsakligen tjänstgjort såsom ångbåtsmaskinist;

att han den 1 januari 1921 erhållit förmans titel;

samt att hans avlöningsförmåner under åren 1929—1933 utgjort dels konstant lön, uppgående till i medeltal 2,760 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat, dels ock fri bostad jämte vedbrand.

Befälhavande amiralen i Karlskrona har gjort framställning om pension åt Holmgren.

Marinförvaltningen har — under åberopande av 1929 års riksdags beslut angående pension åt viss personal vid Karlskrona fortifikationsförvaltning (prop. nr 46, p. 4; riksd. skr. nr 215, p. 28) — tillstyrkt pension åt Holmgren till belopp av 1,044 kronor för år.

Direktionen över flottans pensionskassa har anfört, bland annat, följande:

Enär Holmgren icke varit anställd såsom daglönare vid marinen, vore han icke berättigad till pension från flottans pensionskassa. Därest han innehaft anställning såsom daglönarförman, hade han efter uppnådda 65 levnadsår varit berättigad att från flottans pensionskassa åtnjuta pension till ett sammanlagt belopp av 1,260 kronor för år.

Statskontoret har anslutit sig till marinförvaltningens förslag.

I likhet med myndigheterna anser jag, att Holmgren bör komma i åtnjutande av pension efter avgången ur tjänst. Med hänsyn till Holmgrens långa anställningstid samt arten av hans arbete synes mig det av marinförvaltningen föreslagna pensionsbeloppet alltför lågt. För egen del förordar jag pensionsbeloppets bestämmande till 1,152 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att maskinisten vid Karlskrona fortifikationsförvaltning Gustaf Vilhelm Holmgren må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragingsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

9:o.

Skomakeriarbetaren vid Västernorrlands regementes intendenturverkstäder Albert Kristmansson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Kristmansson är född den 1 april 1881 och således 52 år gammal;

att han under åren 1905—1910 arbetat vid Västernorrlands regementes förråd och tvättinrättning under sammanlagt 3 år 1 månad;

att han sedan den 1 april 1911 varit anställd såsom skomakeriarbetare vid samma regementes intendenturverkstäder;

att Kristmansson vid utgången av år 1933 sålunda innehade en anställningstid i statens tjänst av 25 år 10 månader;

att hans avlöningsförmåner, dyrtidstillägg ej inberäknat, under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal 2,450 kronor för år;

samt att han enligt ett av vederbörande regementsläkare utfärdat intyg lider av nervsjukdom och blodtrycksförhöjning, på grund varav han är oförmögen till arbete, ävensom att hans arbetsoförmåga med all sannolikhet kommer att förbliva bestående.

Kristmansson har hos Kungl. Maj:t anhållit om pension.

Chefen för Västernorrlands regemente har tillstyrkt pension åt Kristmansson.

Arméförvaltningens intendentsdepartement, som likaledes tillstyrkt pension, har ansett pensionsbeloppet böra bestämmas till 900 kronor.

Statskontoret har anslutit sig till intendentsdepartementets förslag.

Under återopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skomakeriarbetaren vid Västernorrlands regementes intendenturverkstäder Albert Kristmansson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnat sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

10:o.

Skrädderiarbetaren vid Göta artilleriregementes intendenturverkstäder Klas Albert Eriksson Lindblom. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Lindblom är född den 3 november 1868 och således 65 år gammal;

att han varit anställd såsom skrädderiarbetare vid Göta artilleriregementes intendenturverkstäder från och med den 1 juli 1918;

att han sålunda den 1 juli 1934, då han beräknas komma att avgå ur tjänst, kan räkna en anställningstid i statens tjänst av 16 år;

att hans arbetsinkomst under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 2,330 kronor för år, dyrtidstillägg ej inberäknat;

samt att han före sin nyssnämnda anställning vid regementets intendenturverkstäder under åren 1890—1896 samt 1908—1918 varit anställd hos regementets dåvarande entreprenörer för tillverkning och reparationer av beklädnadspersedlar och därvid varit sysselsatt med skrädderiarbete för kronans räkning i härför avsedda lokaler inom regementets kasern.

Chefen för Göta artilleriregemente har gjort framställning om pension åt Lindblom från och med den 1 juli 1934.

Arméförvaltningens intendentsdepartement, som tillstyrkt pension, har med hänsyn till att Lindblom varit anställd i statens tjänst allenast under 16 år ansett pensionsbeloppet böra bestämmas till 696 kronor.

Statskontoret har anfört, bland annat, att ämbetsverket med hänsyn till Lindbloms tidigare anställningsförhållanden ansåge sig kunna tillstyrka pension av statsmedel, oaktat Lindblom innehåft så jämförelsevis kort anställningstid i statens tjänst som 16 år. Pensionsbeloppet, 696 kronor, förefölle statskontoret på grund av här föreliggande omständigheter vara väl avvägt.

Eriksson kan visserligen i direkt statsanställning räkna en tjänstetid av endast omkring 16 år. Då han emellertid utfört arbete för statens räkning under en tid av över 30 år, synes mig det av myndigheterna föreslagna pensionsbeloppet vara alltför lågt. Jag anser mig böra föreslå, att beloppet höjes till 900 kronor för år. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrädderiarbetaren vid Göta artilleriregementes intendenturverkstäder Klas Albert Eriksson Lindblom må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 900 kronor.

11:o.

Eldaren vid Gotlands infanterikår Karl Fredrik Molander. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Molander är född den 26 december 1861 och således 72 år gammal;

att han sedan den 1 augusti 1919 varit anställd såsom eldare till en början vid Gotlands infanteriregemente och därefter vid Gotlands infanterikår;

att han beräknas komma att lämna sin anställning med utgången av juli månad 1934, vid vilken tidpunkt han således kan räkna en anställningstid i statens tjänst av 15 år;

samt att hans arbetsinkomst under de senaste åren utgjort 1,920 kronor för år, dyrtidstillägg ej inberäknat, varjämte han åtnjutit portionsersättning.

Militärbefälhavaren på Gotland har gjort framställning om pension åt Molander från och med den 1 augusti 1934.

Arméförvaltningens civila departement, som tillstyrkt pension, har ansett pensionsbeloppet böra bestämmas till 624 kronor, motsvarande vad som av 1930 års riksdag (prop. nr 166, p. 9; riksd. skr. nr 369, p. 54) tilldelats arbetarna vid ammunitionsfabriken C. V. Andersson och L. G. Gran, vilka innehaft en tjänstetid av 15 år och vid inträdet i statens tjänst överskridit 50 års ålder.

Statskontoret har anfört i huvudsak följande:

Enär Molander, då han anställdes i statens tjänst, uppnått en levnadsålder av närmare 58 år och vid beräknad avgång ur tjänst icke kunde räkna mer än 15 tjänstår, kunde det visserligen förefalla tveksamt, huruvida pension av statsmedel i detta fall borde beviljas. Såsom i ärendet framhållits hade emellertid pension tidigare beviljats under liknande förutsättningar. I anslutning till vad arméförvaltningens civila departement härutinnan anfört ville statskontoret erinra om 1933 års riksdags beslut i fråga om pension åt kokerskan Matilda Charlotta Danielsson och timlönaren K. G. Lindmark (prop. nr 91, p. 11, och 237, p. 8; bankoutsk. utl. nr 34, p. 33 och 40; riksd. skr. nr 271).

Mot det av civila departementet föreslagna pensionsbeloppet, 624 kronor, hade statskontoret intet att erinra.

Då jag ansett mig kunna biträda det föreliggande förslaget, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att eldaren vid Gotlands infanterikår Karl Fredrik Molander må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 augusti 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 624 kronor.

12:o.

Förmännen vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori Karl Johan Söderlund och Carl Engelbert Hultsten samt arbetaren därstädes Per Elof Pettersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Söderlund*,

att han är född den 1 februari 1867 och således 67 år gammal;

att han sedan den 30 april 1891 eller under nära 43 år varit anställd vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori, till år 1893 såsom filare, därefter och till år 1898 såsom besiktningsman å besiktningsavdelningen samt från sistnämnda år såsom förman å samma avdelning;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1931—1933 uppgått till i medeltal omkring 4,640 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat;

beträffande *Hultsten*,

att han är född den 7 november 1867 och således 66 år gammal;

att han varit anställd vid gevärsfaktoriet, under tiden 29 januari 1883—18 april 1885, 28 oktober 1890—10 oktober 1894 och 27 mars—31 maj 1899 såsom arbetare, under tiden 1 juni 1899—1 november 1916 såsom förman i pipborrverkstaden och under tiden därefter såsom besiktningsman vid pip-tillverkningen, i vilken sistnämnda egenskap han varit likställd med förman;

att han sålunda kan tillgodoräkna sig en anställningstid i statens tjänst av omkring 41 år;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1931—1933 uppgått till i medeltal omkring 3,170 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat; och

beträffande *Pettersson*,

att han är född den 22 juli 1868 och således 65 år gammal;

att han sedan den 25 november 1898 eller under mer än 35 år varit anställd såsom arbetare vid gevärsfaktoriet;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1931—1933 utgjort i medeltal omkring 3,470 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat.

Styresmannen för Karl Gustafs stads gevärsfaktori har gjort framställning om pension åt förenämnda förmän och arbetare, att utgå från och med den 1 juli 1934.

Beträffande förmännen Söderlunds arbetsuppgifter samt beräkningen av pensionen åt denne har styresmannen anfört, bland annat, följande:

Såsom förman å besiktningsavdelningen hade Söderlund haft att i egenskap av besiktningsofficerens närmaste man övervaka all slutbesiktning å vid gevärsfaktoriet tillverkad eller reparerad materiel. Därjämte hade det ålegat honom att mottaga materiel, som insänts till gevärsfaktoriet för reparation och besiktning, att överlämna denna materiel till vederbörande avdelning å verkstaden samt att, när materielen blivit iordningställd, efter besiktning återleverera den till förrådet för återsändning. Samma leverering hade det ålegat honom beträffande den nytillverkade materielen. Härutöver hade Söderlund haft att föra journaler och liggare, att tillse, att mottagna effekter överensstämde med inkomna skrivelser och reversal, att uppgöra reparationssedlar, att fullständiga kostnadsberäkningar över reparerade effekter samt att vid varje månads slut upprätta koncept till besiktningsrapporter och inlevereringsreversal å den materiel, som gått igenom besiktningsavdelningen.

Under de tider av året, ofta månader i sträck, då besiktningsofficeren varit kommenderad till förrättningar å andra håll och tillgång till annan officer att helt uppehålla hans tjänst saknats, hade ansvaret för det viktiga besiktningsarbetet mer än eljest vilat på Söderlund, och det kunde vitsordas, att Söderlunds arbete alltid utförts till hans överordnades fulla belåtenhet. I övrigt hade han fullgjort sitt arbete på ett i allo berömvärd sätt, med utomordentlig reda och ordning lett arbetet på avdelningen, alltid varit tjänstvillig samt utgjort ett levande lexikon ej blott över de ordinarie utan även över de många extra arbeten, som i synnerhet under de sista tjugu åren förekommit vid gevärsfaktoriet.

Styresmannen ville vidare erinra därom, att 1930 års riksdag (prop. nr 166, p. 1; riksd. skr. nr 369, p. 46) beviljat förmännen vid gevärsfaktoriet

L. A. Håkansson pension till belopp av 2,508 kronor för år. Även om Söderlund i sitt arbete icke varit i tillfälle att i likhet med Håkansson utexperimentera nya arbetsmetoder, ansåge styresmannen, att Söderlund i stället noggrant, uppmärksamt och med gott resultat tillsett, att endast fullgott arbete lämnats från gevärsfaktoriet. Betydelsen härav för en tillverkning så viktig som den vid gevärsfaktoriet bedrivna kunde enligt styresmannens uppfattning ej överskattas. Söderlund vore med hänsyn härtill förtjänt att erhålla pension till samma belopp som Håkansson.

Arméförvaltningens artilleridepartement har, under åberopande av styresmannens nyssnämnda framställning, hemställt, att åt ifrågavarande anställningshavare måtte utverkas årliga pensioner med följande belopp, nämligen åt Söderlund 2,508 kronor, åt Hultsten 1,512 kronor och åt Pettersson 1,152 kronor.

Statskontoret, som likaledes tillstyrkt pension, har i fråga om beräkningen av pensionsbeloppen anfört i huvudsak följande:

Det av styresmannen åberopade beslutet angående pension till belopp av 2,508 kronor åt förmannen Håkansson hade, liksom även 1933 års riksdags beslut om pension å 1,368 kronor åt förmannen vid gevärsfaktoriet C. E. Alm (prop. nr 237, p. 5; bankoutsk. utl. nr 34, p. 37; riksd. skr. nr 271), grundats på väsentligen andra omständigheter än dem, som föreläge beträffande Söderlund, nämligen att vederbörande utexperimenterat för gevärsfaktoriet arbetsbesparande arbetsmetoder. Nämnda beslut syntes därför ej kunna åberopas vid utmätandet av pensionen åt Söderlund. Statskontoret ville därför närmast förorda, att pensionen åt Söderlund bestämdes till 1,260 kronor. Därest med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst större pension funnes böra beviljas, syntes i varje fall beloppet av densamma icke böra överstiga det pensionsbelopp, som tilldelats förmannen Alm, eller 1,368 kronor.

Beträffande Hultsten ville det synas statskontoret, som borde för honom närmast ifrågakomma samma pensionsbelopp som beviljats förmannen vid faktoriet J. E. Eldin, vilken av 1933 års riksdag tillerkänts en pension å 1,200 kronor (prop. nr 237, p. 5; bankoutsk. utl. nr 34, p. 37; riksd. skr. nr 271). I varje fall syntes pensionen för Hultsten ej böra sättas till högre belopp än 1,260 kronor.

Den för arbetaren Pettersson föreslagna pensionen, 1,152 kronor, föranledde icke någon erinran från statskontorets sida.

I likhet med myndigheterna anser jag, att pension bör beredas ifrågavarande förmän och arbetare vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori. Med hänsyn till vad styresmannen för gevärsfaktoriet anfört angående Söderlunds arbetsuppgifter anser jag mig böra förorda, att pensionen för Söderlund bestämmas till 1,800 kronor. För de båda övriga anställningshavarna synas pensionerna skäligen böra fastställas, för Hultsten till 1,260 kronor och för Pettersson till 1,152 kronor. Enär anställningshavarna, enligt vad som framgår av styresmannens framställning, synas komma att kvarstå i tjänst till den 1 juli 1934, torde pensionerna böra bestämmas att utgå tidigast från och med denna dag.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att följande förmän och arbetare vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från anställningen äger rum, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära årliga pensioner med följande belopp, nämligen förmannen Karl Johan Söderlund 1,800 kronor, förmannen Carl Engelbert Hultsten 1,260 kronor samt arbetaren Per Elof Pettersson 1,152 kronor.

13:o.

Förmannen vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden Erik Vilhelm Vikström samt arbetarna därstädes Abel Vikström, Johan Algot Nilsson Engberg, August Lidberg, Nils Johan Nilsson och Erik Magnus Isaksson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Erik Vilhelm Vikström*,

att han är född den 7 april 1870 och således nära 64 år gammal;

att han varit anställd *dels* vid vissa statens järnvägars arbeten under tiden 1 oktober 1892—15 juli 1893 eller 9 månader 15 dagar, *dels* vid arméns kasernbyggnadsnämnds byggnadsarbeten under tiden 1 mars—31 december 1923 och 1 maj—15 december 1924 eller tillhopa 1 år 5 månader 15 dagar, *dels ock* vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden under en tid av sammanlagt omkring 16 år 11 månader, nämligen tiden från den 9 oktober 1905 efter frånräknande av tiden för nyssnämnda anställning vid arméns kasernbyggnadsnämnds byggnadsarbeten samt vissa tidsperioder i övrigt, varunder uppehåll i anställningen ägt rum;

att han således kan räkna en anställningstid i statens tjänst av omkring 19 år 2 månader;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 2,300 kronor för år;

beträffande *Abel Vikström*,

att han är född den 26 januari 1875 och således 59 år gammal;

att han varit anställd *dels* vid vissa statens järnvägars arbeten under månaderna juni—oktober 1901 eller tillhopa 5 månader, *dels ock* vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden sedan den 11 januari 1902 under sammanlagt omkring 29 år;

att han således varit anställd i statens tjänst under sammanlagt omkring 29 år 5 månader;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 3,250 kronor för år;

beträffande *Engberg*,

att han är född den 30 april 1875 och således nära 59 år gammal;

att han varit anställd *dels* vid statens bergundersökningsverksamhet i Luossavaara under månaderna juli—november 1907 eller 5 månader, *dels ock* vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden under en tid av sammanlagt omkring 19 år 1 månad, nämligen tiden från den 8 juni 1901 efter frånräknande av tiden för förstnämnda anställning samt vissa tidsperioder i övrigt, varunder uppehåll i anställningen ägt rum;

att han således varit anställd i statens tjänst under sammanlagt omkring 19 1/2 år;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 3,250 kronor för år;

beträffande *Lidberg*,

att han är född den 10 april 1871 och således nära 63 år gammal;

att han varit anställd *dels* vid vissa statens järnvägars arbeten under tiden 10 maj—23 oktober 1896, 3 juni—7 november 1897, 5 maj—4 november 1898 och 1 juni—28 oktober 1899 eller tillhopa 1 år 9 månader 18 dagar, *dels ock* vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden sedan den 8 oktober 1901 under en tid av sammanlagt omkring 18 år 3 månader;

att han således kan räkna en anställningstid i statens tjänst av omkring 20 år;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 2,150 kronor för år;

beträffande *Nilsson*,

att han är född den 13 augusti 1871 och således 62 år gammal;

att han varit anställd *dels* vid vissa statens järnvägars arbeten tillhopa omkring 4 år 5 månader under åren 1891—1902, *dels ock* vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden sedan den 10 september 1904 under sammanlagt omkring 17 år 7 månader;

att han således varit anställd i statens tjänst under sammanlagt omkring 22 år;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 1,700 kronor för år; och

beträffande *Isaksson*,

att han är född den 29 april 1870 och således nära 64 år gammal;

att han varit anställd *dels* vid vissa statens järnvägars arbeten under tiden 15 april—15 oktober 1892, 4 juni—30 november 1893, 15 maj—20 oktober 1894, 15 maj—15 november 1896, 1 juni—30 november 1897, 1 maj—30 oktober 1899 och 15 april—30 augusti 1900 eller tillhopa 3 år 3 månader 23 dagar, *dels ock* vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden sedan den 17 juli 1901 under en tid av sammanlagt omkring 15 år 8 månader;

att han således kan räkna en anställningstid i statens tjänst av omkring 19 år;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 1,700 kronor för år.

I ärendet hava företetts läkarintyg, utvisande att arbetsförmågan hos samtliga förenämnda anställningshavare på grund av sjukdom är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har, i anledning av framställning av fortifikationsbefälhavaren i Boden och efter inhämtande av yttrande från järnvägsstyrelsen, hos Kungl. Maj:t anhållit om utverkande av pension åt förenämnda anställningshavare med följande belopp, nämligen åt Erik Vilhelm Vikström med 804 kronor, åt Abel Vikström med 900 kronor, åt Engberg med 792 kronor, åt Lidberg med 780 kronor, åt Nilsson med 900 kronor och åt Isaksson med 768 kronor. Fortifikationsdepartementet har vidare hemställt, att pensionerna måtte till vederbörande utgå från och med månaden näst efter den, varunder de lämnat sin anställning, dock ej i något fall före uppnådd ålder av 60 år.

Vid beräkningen av pensionen åt Nilsson har fortifikationsdepartementet, med stöd av i ärendet företett intyg, uppskattat tiden för Nilssons tjänstgöring vid statens järnvägars arbeten till 12 år. Enligt sedermera verkställd, till finansdepartementet inkommen utredning bör nämnda tid rätteligen, såsom av den föregående redogörelsen framgår, beräknas till allenast omkring 4 år 5 månader.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Erik Vilhelm Vikström med 792 kronor, åt Abel Vikström med 888 kronor, åt Engberg med 768 kronor, åt Lidberg med 768 kronor och åt Isaksson med 756 kronor.

Beträffande Nilsson har statskontoret anfört, att ämbetsverket icke kunde tillstyrka, att vid beräkningen av pensionen åt denne hänsyn toges till förenämnda intyg angående tiden för anställningen vid statens järnvägars byggnadsarbeten. I enlighet härmed och då Nilssons anställningstid, bortsett från tjänstgöringen vid statens järnvägar, uppginge till allenast 17 hela år, funne sig statskontoret förhindrat att tillstyrka pension åt Nilsson, innan ytterligare utredning blivit förebragt rörande tiden för hans anställning vid statens järnvägars byggnadsarbeten.

Jag finner mig böra förorda, att pension beredes samtliga ifrågavarande anställningshavare vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden. Beträffande pensionsbeloppen tillstyrker jag, att Erik Vilhelm Vikström, Abel Vikström, Engberg och Lidberg i enlighet med statskontorets förslag tillerkännas pensioner med följande belopp, nämligen Erik Vilhelm Vikström 792 kronor, Abel Vikström 888 kronor samt Engberg och Lidberg vardera 768 kronor. I fråga om pensionen åt Isaksson finner jag mig däremot böra biträda fortifikationsdepartementets hemstäl-

lan om pensionsbeloppets bestämmande till 768 kronor eller alltså samma belopp, som av mig föreslagits för Engberg och Lidberg, med vilka Isaksson är ungefärligen likställd i avseende å tjänstetidens längd. Pensionen åt Nilsson synes mig skäligen böra bestämmas till 792 kronor.

Då, såsom av den föregående redogörelsen framgår, samtliga omförmälda anställningshavare hava väsentligt nedsatt arbetsförmåga, anser jag icke skäl föreligga att, på sätt fortifikationsdepartementet föreslagit, såsom villkor för tillträdande av pensionen föreskriva, att vederbörande uppnått 60 års ålder.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att nedan angivna anställningshavare vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från anställningen äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner med följande belopp, nämligen förmannen Erik Vilhelm Vikström 792 kronor, arbetaren Abel Vikström 888 kronor, arbetaren Nils Johan Nilsson 792 kronor samt envar av arbetarna Johan Algot Nilsson Engberg, August Lidberg och Erik Magnus Isaksson 768 kronor.

14:o.

Arbeterskorna vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Emma Kristina Johansson, Anna Sparring och Gerda Salomonsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Johansson*,

att hon är född den 11 november 1882 och således 51 år gammal;

att hon sedan den 7 oktober 1901 eller under 32 år varit anställd såsom arbeterska vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg;

samt att hennes arbetsförmåga på grund av kronisk hjärtsjukdom är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar omkring hälften av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan;

beträffande *Sparring*,

att hon är född den 31 juli 1882 och således 51 år gammal;

att hon sedan den 21 maj 1902 eller under nära 32 år varit anställd såsom arbeterska vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg;

samt att hennes arbetsförmåga på grund av organiskt hjärtfel och struma är varaktigt och i väsentlig grad nedsatt; och

beträffande *Salomonsson*,

att hon är född den 26 februari 1888 och således 46 år gammal;

att hon sedan den 22 februari 1915 eller under 19 år varit anställd vid

ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg, dock att hon under de senaste åren mestadels varit tjänstledig på grund av sjukdom;

samt att hennes arbetsförmåga på grund av kronisk blodsjukdom och betydande nervsvaghet är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

Av handlingarna i ärendet inhämtas vidare, att avlöningen för en var av ifrågavarande tre arbeterskor utgått efter ett belopp av 1,740 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat.

Arbetsofficeren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg har gjort framställning om pension åt Johansson, Sparring och Salomonsson.

Arméförvaltningens artilleridepartement har tillstyrkt pension med följande belopp, nämligen åt vardera av Johansson och Sparring 876 kronor och åt Salomonsson 708 kronor.

Statskontoret har avstyrkt framställningen, i vad den avser Johansson och Sparring, men däremot tillstyrkt pension åt Salomonsson till belopp av 696 kronor för år samt därvid anfört i huvudsak följande:

I ärendet företedda läkarutlåtanden gäve i vad de avsåge Johansson och Sparring icke vid handen, att nedsättningen i arbetsförmågan vore så väsentlig, att en pensionering av denna anledning borde ifrågakomma. Vad däremot anginge Salomonsson syntes av läkarutlåtande och i övrigt lämnade upplysningar få anses styrkt, att hon på grund av sjukdom icke längre kunde bibehållas vid sin anställning.

Med hänsyn till vad sålunda framhållits ansåge sig statskontoret för närvarande kunna tillstyrka bifall till den gjorda framställningen endast i vad den gällde Salomonsson. Pensionen åt Salomonsson syntes enligt tidigare tillämpade beräkningsgrunder böra fastställas till ett belopp av 696 kronor.

Ehuru det med hänsyn till innehållet i de för Johansson och Sparring utfärdade läkarintygen synes kunna ifrågasättas, huruvida icke nämnda arbeterskor ännu någon tid skulle kunna kvarstå i tjänst, vill jag dock icke motsätta mig de militära myndigheternas förslag, att pension redan nu beredes även dessa anställningshavare. Beträffande storleken av pensionerna tillstyrker jag ett belopp av 852 kronor för vardera av sistnämnda anställningshavare. I fråga om pensionen åt Salomonsson ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbeterskorna vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Emma Kristina Johansson, Anna Sparring och Gerda Salomonsson må från och med månaden näst efter den, varunder de lämna sin anställning vid ammunitionsfabriken, under sin återstående livstid å

allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner, Johansson och Sparring till belopp av 852 kronor vardera samt Salomonsson till belopp av 696 kronor.

15:o.

Arbeterskan vid arméns tvättanstalt i Stockholm Maria Augusta Jonsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Jonsson är född den 2 mars 1873 och således 61 år gammal;

att hon under tiden 1 januari 1920—1 maj 1927 varit anställd såsom tvätterska vid Svea ingenjörkårs tvättinrättning;

att hon sedan den 2 maj 1927 innehaft anställning såsom mangelbiträde vid arméns tvättanstalt i Stockholm;

att hon kan förväntas komma att lämna sin anställning tidigast den 1 juli 1934, vid vilken tidpunkt hon kan räkna en anställningstid i statens tjänst av 14 $\frac{1}{2}$ år;

att hennes avlöning under de senaste åren uppgått till i medeltal omkring 1,660 kronor för år, dyrtidstillägg ej inberäknat;

samt att hennes arbetsförmåga numera på grund av sjukdom är väsentligt nedsatt.

Chefen för arméns tvättanstalt har gjort framställning om pension åt Jonsson.

Arméförvaltningens' intendentsdepartement, som tillstyrkt pension, har ansett pensionsbeloppet böra bestämmas till 600 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande anfört, att, därest Jonsson ansåges trots den korta tjänstetiden böra tillerkännas pension, beloppet av pensionen syntes böra bestämmas i enlighet med intendentsdepartementets förslag.

Det synes mig skäligt, att Jonsson, då hon på grund av sjukdom lämnar sin anställning, kommer i åtnjutande av pension. Med hänsyn till den korta anställningstiden torde pensionsbeloppet dock böra bestämmas till något lägre belopp än myndigheterna ifrågasatt, förslagsvis 564 kronor. Pensionen synes böra beviljas att utgå tidigast från och med den 1 juli 1934. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbeterskan vid arméns tvättanstalt i Stockholm Maria Augusta Jonsson må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 564 kronor.

Socialdepartementet.

16:o.

F. d. underståthållaren Vilhelm Adolf Tamm. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Tamm är född den 26 maj 1867 och således den 26 maj 1934 uppnår 67 års ålder;

att han efter avlagd juris utriusque kandidatexamen antogs till extra ordinarie notarie i Svea hovrätt den 29 september 1891;

att han under tiden 1 oktober 1891—20 juli 1895 tjänstgjorde i domsaga och därunder förrättade fem lagtima ting om tillhopa 20 rättegångsdagar och förvaltade domarämbete under 88 dagar;

att han under vissa perioder av nyssnämnda tid, då han icke var sýselsatt med arbete i domsagan, tjänstgjorde i Stockholm dels i Svea hovrätt och dels — efter den 9 mars 1893 — jämväl i finansdepartementet, i vilka verk han efter avslutad tingstjänstgöring den 20 juli 1895 stadigvarande tjänstgjorde intill den 1 april 1899;

att han under sin tjänstgöring i finansdepartementet innehade förordnande såsom registrator under 1 månad och såsom kanslisekreterare under 1½ månad;

att han vid 1896 och 1897 års riksdagar tjänstgjorde i statsutskottet, förstnämnda år såsom kanslist och sistnämnda år såsom notarie;

att han under tiden 1 april 1899—4 februari 1918 innehade befattningar i Stockholms stads tjänst såsom andre polisintendent, förste polisintendent och polismästare, till vilka befattningar han av Kungl. Maj:t förordnats respektive den 24 mars 1899, den 23 januari 1903 och den 23 juli 1908;

att Tamm, efter att under tiden 21 juli—5 augusti 1917 och 1 november 1917—4 februari 1918 hava på förordnande uppehållit befattningen såsom underståthållare i Stockholm, den 5 februari 1918 av Kungl. Maj:t utnämndes till innehavare av denna befattning, i vilken han kvarstod intill utgången av år 1929, då avsked beviljades honom;

att han under större delen av år 1928 på grund av dåvarande överståthållarens sjukdom förrättade jämväl överståthållarens åligganden;

att Tamm i egenskap av underståthållare under de senaste åren av sin anställning åtnjöt avlöning av statsmedel med 10,600 kronor för år, därav 7,400 kronor lön och 3,200 kronor tjänstgöringspenningar, samt avlöning av Stockholms stad med 2,850 kronor för år;

samt att Tamm år 1929 respektive 1930 av allmänne åklagaren ställdes under åtal för förseelser i samband med fullgörande av uppdrag dels såsom överståthållarämbetets ombud hos aktiebolaget Stockholms hypotekskassa och dels såsom allmänt ombud i Allmänna sparbanken i Stockholm samt att de mot Tamm sålunda anhängiggjorda målen blevo slutligen av-

gjorda genom högsta domstolens utslag den 11 februari 1933, varigenom Tamm dömdes dels för visat oförstånd såsom ombud hos förenämnda bolag att böta sexhundra kronor och dels för vårdslöshet och försummelse såsom allmänt ombud i omförmälda sparbank att böta likaledes sexhundra kronor, motsvarande beloppet för ett år av det med uppdraget förenade arvodet.

Genom brev till överståthållarämbetet den 9 juli 1920 har Kungl. Maj:t, i överensstämmelse med riksdagens beslut (prop. nr 154/1920; riksd. skriv. nr 139/1920), förordnat, att pensionsunderlaget för överståthållaren och underståthållaren skulle utgöra 6,000 kronor. Å överståthållare eller underståthållare i enlighet härmed tillkommande pension utgår pensionsförhöjning jämlikt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Enär Tamm avgått ur tjänst före uppnådd pensionsålder, 67 år, är han författningsenligt icke berättigad till pension enligt sålunda fastställda grunder.

Överståthållarämbetet har, med överlämnande av en av Tamm till ämbetet ingiven, till Kungl. Maj:t ställd ansökning, gjort framställning om utverkande av pension åt Tamm och därvid anfört, bland annat, följande:

De Tamm ådömda bestraffningarna avsåge icke någon försummelse vid fullgörande av hans beställning såsom underståthållare. Tvärtom hade Tamm såväl i denna tjänst som i andra av honom innehavda befattningar i överståthållarämbetet bakom sig en väl vitsordad tjänstgöring. Detta oaktat hade Tamm till följd allenast av sina förseelser i vid sidan av statstjänsten fullgjorda uppdrag nödgats att avgå från sin utan anmärkning under många år bestridda förtroendesyssla och därmed efter en långvarig, klanderfri tjänstgöring blivit berövad icke blott sin inkomst av lön utan även den rätt till pension, varav han eljest efter ett fåtal år skulle hava kommit i åtnjutande. Förlusten av pensionsrätten syntes näppeligen hava varit avsedd och kunde ej heller anses vara förenlig med billighet, helst om man besinnade, att den Tamm ådömda bestraffningen icke skulle, därest han innehafvt s. k. fullmaktstjänst, kunnat föranleda hans avskedande.

Enligt vad ämbetet inhämtat befunne sig Tamm för närvarande i en mycket bekymmersam ekonomisk situation och saknade utsikt till förvärvande av för hans uppehälle erforderlig arbetsinkomst.

Med hänsyn till nu anförda omständigheter måste överståthållarämbetet för sin del finna rättvisa och billighet kräva, att Tamm från sitt inträde i pensionsåldern komme i åtnjutande av pension till skäligt belopp.

Pensionsunderlaget för underståthållaren utgjorde för närvarande allenast 6,000 kronor och vore alltså avsevärt mindre än vad som gällde för andra befattningshavare i liknande tjänsteställning. Hade Tamm kvarstått i tjänsten till pensionsåldern, skulle han också säkerligen kunnat påräkna, att pension till högre belopp blivit åt honom utverkad. Till stöd för ett sådant antagande kunde åberopas, bland annat, att på sin tid överståthållaren Hederstierna, vilken såsom överståthållare haft författningsenlig rätt till pension av allenast 6,000 kronor, fått sig beviljad tilläggs-pension till sådant belopp, att sammanlagda pensionen skulle uppgå till 9,996 kronor årligen (prop. nr 78/1928, p. 7; riksd. skriv. nr 352/1928, p. 44).

Vid beräkning av det pensionsbelopp, som skäligen kunde anses böra tillkomma Tamm, syntes nu angivna särskilda förhållanden böra vinna beaktande åtminstone såtillvida, att den reduktion av underståthållarens författningsenliga pension, som, för Tamms vidkommande, funnes böra äga rum på grund av tidpunkten för hans avgång, icke gjordes allt för kraftig.

Enligt vad av handlingarna framginge hade Tamm inträtt i statens tjänst den 29 september 1891 och i sådan egenskap tjänstgjort till den 1 april 1899, varpå han, efter tjänstgöring såsom polisintendent och polismästare i Stockholm, den 5 februari 1918 återinträtt i statens tjänst såsom underståthållare, i vilken befattning han kvarstätt till utgången av år 1929.

Även om Tamm alltså under en följd av år innehaft tjänster å Stockholms stads stat, måste hela hans verksamhet i det allmännas tjänst dock anses hava varit av närmast statlig karaktär, något som framginge bland annat därav, att då han den 1 april 1899 formellt lämnat statstjänsten det dock varit för att tillträda tjänst, varå han erhållit Kungl. Maj:ts fullmakt, samt att samtliga de befattningar han beklätt tillsatts av Kungl. Maj:t. Goda skäl syntes därför tala för att hela den sålunda angivna tid, varunder Tamm verkat i det allmännas tjänst, borde tagas i beräkning vid bestämmande av hans pension.

I fråga om storleken av pensionen åt Tamm har överståthållarämbetet därefter anført i huvudsak följande:

Tamm hade tjänstgjort i egentlig statstjänst sammanlagt 19 år 4 månader 26 dagar (29 september 1891—31 mars 1899 samt 5 februari 1918—31 december 1929). Anställningstiden i Stockholms stads tjänst såsom polisintendent och polismästare uppginge till 18 år 10 månader 4 dagar (1 april 1899—4 februari 1918). Därest hela den egentliga statstjänsten och två tredjedelar (12 år 6 månader 22 dagar) av anställningstiden i stadens tjänst tillgodoräknades Tamm i nu förevarande sammanhang, uppginge hans för pension beräkneliga tjänstetid till 31 år 11 månader 18 dagar och borde i enlighet härmed pensionen bestämmas till ($2\frac{1}{35} \times 6,000 = 5,320 +$ pensionsförhöjning 1,220 =) 6,540 kronor.

Även om man emellertid vid ett strängt bedömande av Tamms utom tjänsten begångna förseelser icke skulle vara benägen att låta honom i pensionshänseende tillgodoräkna de år, som fölle efter tiden för dessa förseelser, syntes i varje fall icke kortare tjänstetid rimligen kunna vid pensionens bestämmande räknas Tamm till godo än till år 1924, under vilket år den tidigaste försummelse ägt rum, för vilken Tamm blivit fälld till ansvar, eller sålunda 13 år 4 månader 26 dagar. Lades härtill två tredjedelar av anställningstiden i stadens tjänst, såsom förut nämnts 12 år 6 månader 22 dagar, komme den för pension beräkneliga tjänstetiden att uppgå till 25 år 11 månader 18 dagar, i enlighet varmed pensionen borde fastställas till ($2\frac{2}{35} \times 6,000 = 4,290 +$ pensionsförhöjning 954 =) 5,244 kronor.

Enär underståthållare i denna sin egenskap icke hade att erlægga någon pensionsavgift, syntes det kunna ifrågasättas, huruvida någon reduktion rätteligen borde ske för den tid, Tamm tjänstgjort såsom polisintendent och polismästare. Därest denna tid medräknades oavkortad i nu förevarande sammanhang, skulle Tamm enligt nyss angivna alternativ äga tillgodoräkna 38 tjänstår och alltså böra få åtnjuta oavkortad pension med (6,000 + pensionsförhöjning 1,332 =) 7,332 kronor. Enligt det ovan

sist angivna alternativet borde pensionen beräknas efter 32 tjänstår och alltså utgöra ($\frac{32}{25} \times 6,000 = 5,490 +$ pensionsförhöjning 1,242 =) 6,732 kronor.

Statskontoret har i ärendet anfört följande:

På grund av vad överståthållarämbetet anfört och handlingarna i övrigt innehöller ansåge statskontoret, att någon pension av statsmedel borde beredas i detta fall. Beträffande pensionsbeloppet ville statskontoret utan att närmare ingå på någon granskning av de olika alternativ, som i detta avseende framlagts av överståthållarämbetet, framhålla, att här icke kunde anses föreligga någon rätt till pension, utan att övervägandet närmast gällde vad som kunde anses vara billigt att i sådan förmån bereda i förevarande fall. I sådant avseende ville statskontoret erinra, att 1921 års riksdag (prop. nr 14, p. 1; riksd. skriv. nr 288, p. 4) i ett liknande fall, där vederbörande, expediteschefen friherre C. D. R. von Schulzenheim, avgått utan att kunna komma i åtnjutande av någon pension, dock beviljat sådan förmån till belopp av 5,000 kronor, vartill sedermera kommit förhöjningar enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), så att pensionsförmånen, oberäknat dyrtidstillägg, uppgått till 6,012 kronor. För sin del skulle statskontoret vilja i nu förevarande fall föreslå ett till 6,000 kronor avrundat pensionsbelopp. Förmånen syntes böra få åtnjutas från och med månaden näst efter den, varunder Tamm uppnådde pensionsåldern, 67 år, eller alltså från och med den 1 juni 1934.

I likhet med myndigheterna anser jag mig på grund av föreliggande omständigheter böra tillstyrka, att pension utverkas åt Tamm. I fråga om pensionsbeloppet kan jag dock icke ansluta mig till något av de förslag, som framställts av myndigheterna. Då Tamm före uppnådd pensionsålder lämnat tjänsten utan rätt till pension, synes nämligen skäligen minskning böra ske i det belopp, som enligt gällande bestämmelser utgör hel pension för underståthållaren. Jag förordar, att pensionsbeloppet bestämmes till 4,008 kronor.

Pensionen synes, såsom myndigheterna föreslagit, böra utgå från och med den 1 juni 1934.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att f. d. underståthållaren Vilhelm Adolf Tamm må från och med den 1 juni 1934 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 4,008 kronor.

17:o.

Vårdaren vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar å Salbohed Karl Gustaf Cederlund. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Cederlund är född den 28 januari 1889 och således uppnått en levnadsålder av 45 år;

att han från och med år 1918 eller sålunda under omkring 16 år varit

anställd i statens tjänst, till en början såsom vårdare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed samt, efter denna anstalts förflyttning år 1921 till annan ort, såsom vårdare vid statens till Salbohed förlagda uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar;

att han sedan den 17 december 1932 varit tjänstledig för sjukdom;

att han under sin anställning vid uppfostringsanstalten haft att handleda elever i snickeri m. m., att alternerande med övriga arbetsledare handhava vården över anstaltens elever och öva tillsyn över renhållning och ordning i övrigt inom och utom anstalten, att utföra diverse snickeriarbeten åt anstalten m. m.;

att han städse utfört sina uppdrag efter bästa förmåga, alltid varit nykter och ärlig samt såväl i som utom tjänsten fört en hedrande vandel;

samt att Cederlund — vilkens befattning såsom vårdare finnes upptagen å den för uppfostringsanstalten fastställda avlöningsstaten — de senare åren under tid, då han varit i tjänstgöring, åtnjutit grundlön med 1,000 kronor — från vilket belopp avdragits ett mot pensionsavgift svarande belopp av 25 kronor — tjänstgöringspenningar med 500 kronor, ålderstillägg med 200 kronor, tillfällig löneförbättring med 300 kronor, varav lön 200 kronor och tjänstgöringspenningar 100 kronor, samt dyrtidstillägg enligt för oreglerade verk gällande grunder, varjämte han åtnjutit förmån av fri bostad med bränsle och lyse, vilken förmån uppskattats till ett årligt värde av 415 kronor.

Enligt ett av läkaren vid uppfostringsanstalten, överläkaren D. Nordblad den 6 november 1933 utfärdat intyg lider Cederlund av epilepsi (epileptiska aeqivalenten), på grund av vilken sjukdom han är och för framtiden kommer att förbli i högsta grad olämplig att sköta sin tjänst vid anstalten. För närmare kännedom om Cederlunds hälsotillstånd och sjukdomens inverkan på hans förmåga att sköta sin tjänst tillåter jag mig hänvisa till handlingarna i ärendet.

Styrelsen för uppfostringsanstalten har hos Kungl. Maj:t gjort framställning om beredande av pension åt Cederlund.

Styrelsen har vid sin framställning fogat yttrande från föreståndaren för uppfostringsanstalten, däri anföres, att Cederlund på grund av sin sjukdom avstängts från tjänstgöring och, enär det måste anses uteslutet, att han skulle kunna återinträda i tjänst såsom vårdare vid anstalten eller beredas annat arbete därstädes, erhållit tjänstledighet tillsvidare till dess frågan om hans förtidspensionering kunde bliva avgjord.

Skolöverstyrelsen har tillstyrkt pension åt Cederlund till belopp av 900 kronor för år.

Statskontoret har anslutit sig till skolöverstyrelsens förslag och därvid, under hänvisning till propositionen nr 280 till 1921 års riksdag, tillika erinrat, att det syntes vara förutsatt, att så länge uppfostringsanstalten vore uppförd på extra stat fråga om beredande av pension åt befattningshavarna därstädes i varje särskilt fall underställdes riksdagens prövning.

På grund av i ärendet upplysta förhållanden finner jag mig böra tillstyrka, att pension beredes Cederlund. Ehuru pensionen vid tillämpning av vanliga regler för bestämmande av sjukpension synes mig hava bort beräknas till något högre belopp än det av de hörda ämbetsverken föreslagna, 900 kronor, anser jag mig dock icke böra föreslå någon höjning av detta belopp. Av handlingarna i ärendet synes nämligen framgå, att Cederlund, ehuru för framtiden ur stånd att på tillfredsställande sätt sköta befattning vid uppfostringsanstalten, likväl bör kunna genom annat arbete bereda sig någon inkomst.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att vårdaren vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar å Salbohed Karl Gustaf Cederlund må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Finansdepartementet.

18:o.

Förra städerskan hos statskontoret Emma Mathilda Pettersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Pettersson är född den 16 oktober 1865 och således 68 år gammal;

att hon från ingången av år 1916 till maj 1924 utfört städningsarbete i nedre justitierevisionens lokaler såsom biträde åt en hos revisionen anställd vaktmästare, vilken enligt avtal med ämbetsverket haft att ombesörja städningen därstädes;

att hon från oktober månad 1924 till och med den 17 februari 1933 varit städerska hos statskontoret, varvid hon intill utgången av år 1927 varit anställd av annan städerska, vilken det enligt avtal med ämbetsverket ålegat att ombestyra städningsarbetet inom verket, samt under tiden från ingången av år 1928 varit anställd direkt av ämbetsverket;

att städningsarbetet tagit i anspråk 5 å 6 timmar om dagen;

att hon i ersättning för städningsarbetet åtnjutit i medeltal omkring 1,300 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgått;

samt att hon under tiden 19 februari—18 november 1933 uppburit livränta från riksförsäkringsanstalten på grund av ett henne övergången olycksfall i arbetet.

Statskontoret har hemställt om utverkande av pension åt Pettersson till belopp av 540 kronor för år, att utgå från den tidpunkt, då förenämnda livränta upphört.

Genom beslut den 19 januari 1934 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Pettersson finge, räknat från och med den 1 januari 1934, från sjunde huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter utbetalas understöd till belopp av 45 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit det sålunda medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala för samma tid uppburna understödsmedel.

Enär Pettersson under större delen av sin ifrågavarande anställningstid icke varit anställd direkt hos vederbörande statliga myndighet, har jag icke kunnat undgå att hysa tvekan, huruvida pension av statsmedel i detta fall bör beviljas. Med hänsyn till de växlande anställningsförhållanden, som för närvarande råda i fråga om städerskepersonalen vid statens institutioner, anser jag emellertid nyssnämnda omständighet icke böra utgöra hinder för beredande åt Pettersson av ett årligt understöd av statsmedel för den återstående livstiden. Mot det av statskontoret härutinnan föreslagna beloppet finner jag icke anledning till erinran.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan hos statskontoret Emma Mathilda Pettersson må, räknat från och med den 1 december 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 540 kronor, varvid skall iakttagas den henne genom Kungl. Maj:ts beslut den 19 januari 1934 ålagda återbetalningsskyldigheten.

Ecklesiastikdepartementet.

19:o.

Förre assistenten vid Chalmers tekniska institut, arkitekten Gustaf Henrik Ljungman. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Ljungman är född den 17 februari 1870 och således 64 år gammal;

att han innehaft anställning såsom assistent i husbyggnadsritning vid Chalmers tekniska institut från och med vårterminen 1905 till och med vårterminen 1932, då befattningen på grund av institutets omorganisation indrogs;

att han under denna tid huvudsakligen uppehållit sig och sin familj på de inkomster, som han erhållit dels från institutet — under de senaste tio åren i medeltal 2,050 kronor för år räknat jämte dyrtidstillägg — dels

såsom lärare i byggnadsritning och perspektivritning vid slöjdföreningens skola i Göteborg — under de senaste tio åren omkring 3,460 kronor för år;

att Ljungmans tjänstgöringsskyldighet vid Chalmers tekniska institut omfattat under höstterminerna lägst 9 och högst 13 tjänstgöringstimmar i veckan samt under vårterminerna lägst 13 och högst 17 timmar i veckan;

samt att Ljungman från slöjdföreningens skola sedan den 1 juli 1932 åtnjuter en pension å 2,050 kronor för år räknat.

Styrelsen för Chalmers tekniska institut har gjort framställning om pension åt Ljungman, att utgå från och med den 1 januari 1933.

Statskontoret har erinrat, att förre assistenten vid tekniska högskolan Hj. Berwald genom beslut av 1929 års riksdag tillerkänts en årlig pension av 2,400 kronor (bankoutsk. utl. nr 24:1929, p. 94). Det syntes statskontoret skäligt, att jämväl sökanden, som vid Chalmers tekniska institut under 27 år uppehållit en med Berwalds likartad befattning, tilldelades ett årligt understöd. I likhet med vad som gällde för ordinarie lärare vid institutet, syntes i sådana fall som det föreliggande för erhållande av hel pension bära fordras en tjänstetid av minst 25 år. Med utgångspunkt från medeltalet under de senaste tio åren av Ljungmans avlöning — dyrtidstillägg ej inberäknat — skulle enligt vanligt beräkningssätt pensionen för honom kunna bestämmas till 1,200 kronor ($\frac{2}{3} \times 2,050 = 1,200$ —12 procent härå = 1,203, eller avrundat 1,200).

Med hänsyn till att Ljungmans anställning vid Chalmers tekniska institut får anses i viss mån hava haft karaktär av bisyssla har det synt mig tveksamt, huruvida pension i detta fall borde beviljas. I betraktande av att Ljungman till följd av institutets omorganisation nödgats lämna denna anställning, som jämte tjänsten vid slöjdföreningens skola synes hava berett honom hans huvudsakliga inkomst, har jag dock icke velat motsätta mig beslut om pension åt Ljungman.

Då storleken av det av statskontoret föreslagna pensionsbeloppet icke givit mig anledning till erinran, får jag alltså hemställa, att Kungl Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre assistenten vid Chalmers tekniska institut, arkitekten Gustaf Henrik Ljungman må, räknat från och med den 1 januari 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

20:o.

Biträdande teckningsläraren vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm Bror Harald Fredrik Funck. Av handlingarna inhämtas, att Funck är född den 1 april 1870 och alltså den 1 april 1934 uppnår en ålder av 64 år;

att han varit anställd i statens tjänst under mer än 19 år, nämligen under tiden 15 februari—1 juni 1894 hos länsstyrelsen i Stockholm, läsåren 1896—1898, tre veckor under läsåret 1900/1901 och i det närmaste hela vårterminen 1904 såsom skrivlärare vid högre latinläroverket å Norrmalm i Stockholm samt under läsåren 1917—1934 såsom biträdande teckningslärare vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm;

att hans tjänstgöringsskyldighet omfattat 13 veckotimmar under läsåret 1896/1897, 3 veckotimmar under läsåret 1897/1898, 13 veckotimmar under vårterminen 1904, 6 veckotimmar under höstterminen 1917, 15 veckotimmar under vårterminen 1918 samt läsåren 1918—1928, 16 veckotimmar under läsåret 1928/1929, respektive 13, 9 och 7 veckotimmar under läsåren 1929/1930, 1930/1931 och 1931/1932 samt 6 veckotimmar under vardera av läsåren 1932/1933 och 1933/1934;

att Funck under läsåren 1918—1934 bestritt all den vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm förekommande undervisningen i väl-skrivning;

att den under läsåren 1929—1934 successivt inträdda starka minskningen i Funcks tjänstgöringsskyldighet helt förorsakats av att realskolan vid nyssnämnda läroverk jämlikt beslut av 1927 års riksdag från och med höstterminen 1928 successivt omorganiseras från 6-årig till 5-årig realskola och att de genom kungörelserna den 29 juni 1928 (nr 252) och den 17 mars 1933 (nr 110) fastställda nya timplanerna för de allmänna läroverken tillämpas i de sålunda nybildade klasserna av den 5-åriga realskolan;

att Funcks avlöning, dyrtidstillägg oberäknat, utgått med i medeltal 1,633 kronor 50 öre under vart och ett av läsåren 1923—1928 och med 1,800 kronor 50 öre under läsåret 1928/1929, varefter avlöningen till följd av nyssnämnda omorganisation successivt minskats och under innevarande läsår utgår efter ett belopp av endast 675 kronor för år, dyrtidstillägg oberäknat; samt att han icke innehar annan statens tjänst eller för sådan tjänst åtnjuter pension.

Funck har hos Kungl. Maj:t anhållit om pension från och med den 1 juli 1934.

Skolöverstyrelsen har tillstyrkt pension åt Funck till belopp av 996 kronor, att utgå från och med den 1 juli 1934, och därvid anfört, bland annat, följande:

Överstyrelsen ville framhålla, att det antal veckotimmar Funcks tjänstgöring omfattat under läsåren 1918—1928, alltså innan de nya timplanerna

börjat tillämpas vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm, uppgått till samma antal som det, vilket ordinarie teckningslärare vid högre allmänt läroverk vore skyldig att fullgöra för den fastställda årliga lönen, och under läsåret 1928/1929 överstigit sagda antal med en veckotimme. Vidare ville överstyrelsen erinra därom, att Kungl. Maj:t och riksdagen vid flera föregående tillfällen beviljat pensioner till icke-ordinarie befattningshavare vid allmänna läroverk. Såsom exempel härå kunde anföras 1928 års riksdags beslut angående pension till biträdande teckningslärarinnan vid högre allmänna läroverket i Norrköping Gertrud Åhländer (prop. nr 92, p. 12; bankoutsk. utl. nr 30, p. 80; riksd. skr. nr 352, p. 59) och 1932 års riksdags beslut angående pension till extraläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle K. E. Meijenqvist (prop. nr 157, p. 9; bankoutsk. utl. nr 30, p. 69; riksd. skr. nr 227, p. 60).

Funck uppnådde visserligen icke förrän den 1 april 1935 den för erhållande av pension jämlikt civila pensionslagen för ordinarie teckningslärare vid de allmänna läroverken föreskrivna levnadsåldern av 65 år. Då emellertid av till ansökningen fogat läkarintyg framginge, att Funck hade så pass nedsatt hälsa och arbetsförmåga, att det icke kunde anses lämpligt, att han efter utgången av läsåret 1933/1934 erhöle förnyat förordnande såsom biträdande teckningslärare, skulle överstyrelsen anse önskvärt, att pension kunde beredas honom redan från och med den 1 juli 1934.

I fråga om det pensionsbelopp, som lämpligen borde beviljas Funck, finge överstyrelsen hemställa, att vid beräkningen av detsamma måtte tillämpas de bestämmelser angående pension för ordinarie övningslärare vid de allmänna läroverken, vilka funnes införda i civila pensionslagen och i kungörelsen den 19 juni 1919 (nr 508) angående pensionsbestämmelser för vissa lärare i övningsämnen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter ävensom i kungörelsen den 19 september 1929 (nr 289) angående personliga lönetillägg åt vissa ordinarie övningslärare vid de allmänna läroverken, dock med iakttagande av att, i överensstämmelse med beräkningen av förenämnda till Ahlander och Meijenqvist beviljade pensioner, *dels* någon reduktion av det sålunda beräknade pensionsbeloppet företoges med anledning därav, att Funck icke erlagt pensionsavgifter, *dels ock* pensionen omräknades till s. k. ny pensicn enligt i kungörelserna den 15 juni 1922 (nr 360) och den 18 juni 1925 (nr 280) angivna grunder.

Av handlingarna framginge, att Funck under var och en av höstterminerna 1923—1927 fullgjort en tjänstgöring av 15 veckotimmar, under höstterminen 1928 en tjänstgöring av 16 veckotimmar och under höstterminerna 1929—1933 en tjänstgöring av respektive 13, 9, 7, 6 och 6 veckotimmar. Vid tillämpning å Funck av bestämmelserna i förenämnda kungörelse nr 508/1919 skulle Funcks pensionsunderlag beräknas i visst förhållande till hans avlöning för nämnda timantal. Då emellertid den under höstterminerna 1929—1933 inträdda minskningen i Funcks tjänstgöring icke orsakats av något Funcks eget förvällande utan helt berott på omorganisationen av realskolan, syntes det billigt, att, i överensstämmelse med de i förenämnda kungörelse nr 289 1929 givna föreskrifterna angående pensionsunderlag för vissa ordinarie övningslärare, Funcks pensionsunderlag för kalenderåren 1930—1934 beräknades för samma antal veckotimmar, som i medeltal ålegat honom under läsåren 1923—1928, eller 15 veckotimmar. Funcks avlöning — tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg oberäknade — hade, jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 22 juli 1918 (nr 660) och kungörelsen den 2 juni 1933 (nr 251), utgått med 90 kronor för veckotimme. Vid tillämpning i nu förevarande fall av förenämnda kungörelser skulle de pensionsunderlag, på

vilka pension för Funck med angivna utgångspunkter skulle beräknas, utgöra under de kalenderår, då Funcks verkliga eller beräknade antal undervisningstimmar i veckan under närmast föregående hösttermin varit 15, 700 kronor + $\frac{2}{3} \times (15 \times 90 \text{ kronor} - 700 \text{ kronor})$ eller 1,133 kronor 33 öre och under det kalenderår, då Funcks tjänstgöring närmast föregående hösttermin uppgått till 16 veckotimmar, 700 kronor + $\frac{2}{3} \times (16 \times 90 \text{ kronor} - 700 \text{ kronor})$ eller 1.193 kronor 33 öre. Den pension, som skulle tillerkännas Funck, därest han innehaft en tjänstålder av 33 år, skulle således utgöra

10

$8 \times 1,133:33 + 2 \times 1,193:33$ kronor eller 1,145 kronor 33 öre. Då Funcks tjänstetid vid slutet av innevarande läsår torde komma att uppgå till endast 19 hela år, borde emellertid pensionsbeloppet icke överstiga $\frac{1}{33}$ av nämnda belopp, d. v. s. 659 kronor 43 öre eller, med föreskriven avrundning uppåt, 660 kronor. Då Funck icke erlagt pensionsavgifter, syntes pensionsbeloppet böra avrundas till ett något lägre belopp. Överstyrelsen ville föreslå ett till 600 kronor reducerat belopp. Sagda belopp borde emellertid omräknas till ny pension och således höjas med $180 + 151 + 75$ kronor till 1,006 kronor eller, med avrundning till närmast lägre i helt krontal med 12 jämnt delbara belopp, 996 kronor.

Vid bifall till detta förslag skulle visserligen Funcks pension komma att överstiga den årsavlöning, han för närvarande åtnjöte. Emellertid borde man härvid beakta det förhållande, som i fråga om ordinarie övningsslärare rådde mellan avlöning och pensionsbelopp. Sådana ordinarie övningsslärare, som på grund av omorganisationen av de allmänna läroverken fått ned-satt tjänstgöringsskyldighet, åtnjöte jämlikt bestämmelserna i kungörelsen nr 289/1929 icke blott den i det föregående berörda förmånen, att i fråga om beräkningen av pensionsunderlag vederbörandes tjänstgöring betraktades hava haft samma omfattning som i medeltal under läsåren 1923—1928, utan även förmånen att under tjänstetiden åtnjuta vissa personliga lönetillägg. Funck däremot hade såsom extra ordinarie lärare icke kunnat erhålla sådant personligt lönetillägg. Med anledning härav syntes billigheten kräva, att den av läroverkets omorganisation föranledda minskningen i Funcks avlöningsförmåner icke finge utgöra hinder för att hans pension beräknades på förut angivet sätt, varvid pensionen i allt fall komme att understiga två tredjedelar av den avlöning, som Funck i medeltal uppburit under läsåren 1923—1928.

Statskontoret har i ärendet anfört följande:

Det hade förefallit statskontoret tveksamt, huruvida Funcks pension, med hänsyn till de av honom under senare år uppburna avlöningsförmånerna, borde tillmätas till så högt belopp som det av skolöverstyrelsen föreslagna, 996 kronor. Funck — som tidigare haft en undervisningstid, motsvarande den, som en ordinarie teckningslärare vid högre allmänt läroverk vore skyldig fullgöra för den fastställda årliga lönen — hade emellertid på grund av den jämlikt 1927 års riksdags beslut genomförda omorganisationen vid vederbörande läroverk successivt från och med höstterminen 1929 erhållit en allt mindre omfattande tjänstgöring. Då, såsom skolöverstyrelsen erinrat, ordinarie övningsslärare vid de allmänna läroverken under dylika förhållanden genom kungörelse den 19 september 1929 (nr 289) beretts förmånen att behålla det pensionsunderlag, som varit för hans tjänst i medeltal gällande under läsåren 1923—1928, funne statskontoret i likhet med skolöverstyrelsen billigt, att förevarande extra lärare finge tillgodoräkna ett

pensionsunderlag, beräknat efter enahanda grunder. Vid sådant förhållande syntes erinran ej böra göras mot det ifrågasatta pensionsbeloppet.

Det synes även mig skäligt, att pension utverkas åt Funck. Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst vill jag icke heller motsätta mig, att pensionen beräknas enligt i huvudsak de grunder, som skolöverstyrelsen föreslagit. Den mera sporadiska tjänstgöring i statens tjänst under en tid av sammanlagt bortåt 3 år, som Funck — delvis med tjänstgöringsskyldighet av synnerligen ringa omfattning — fullgjort under tidsperioden 1894—1904 och således långt innan han stadigvarande inträdde i statstjänst, synes mig emellertid knappast kunna tillgodoräknas honom såsom likvärdig med den senare tjänstgöringen. I anledning härav förordar jag en nedsättning i det föreslagna pensionsbeloppet till 924 kronor. Pensionen torde böra beviljas att utgå tidigast från och med den 1 juli 1934.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att biträdande teckningsläraren vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm Bror Harald Fredrik Funck må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 924 kronor.

21:o.

Vaktmästaren och eldaren vid högre allmänna läroverket i Östersund Karl Fabian Fornstedt. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Fornstedt är född den 20 januari 1865 och således 69 år gammal;

att han sedan den 1 januari 1915 varit anställd såsom vaktmästare och eldare vid högre allmänna läroverket i Östersund;

att han erhållit avsked från nyssnämnda befattning räknat från och med den 1 juli 1934, vid vilken tidpunkt han således kan återropa en anställningstid av 19 $\frac{1}{2}$ år;

samt att han under åren 1929—1933 haft en kontant lön, uppgående till i medeltal 1,945 kronor för år, dyrtidstillägg ej inberäknat, varjämte han åtnjutit förmån av fritt bränsle.

Rektorn vid högre allmänna läroverket i Östersund har gjort framställning om pension åt Fornstedt.

Skolöverstyrelsen har tillstyrkt pension åt Fornstedt till belopp av 948 kronor och därvid anført i huvudsak följande:

Den av Fornstedt innehavda vaktmästarbefattningen vore att hänföra till den pensionsklass, som av läroverksöverstyrelsen i år 1911 avgivet förslag

till läroverksvaktmästares pensionering föreslagis för andre vaktmästare vid högre allmänt läroverk samt för vaktmästare vid de flesta samrealskolor. Full pension, beräknad för en tjänstetid av 30 år, hade under senare år åt dylika befattningshavare beviljas med 1,320 kronor eller det belopp, vartill av riksdagen tidigare till vaktmästare av samma pensionsklass beviljade pensioner, 880 kronor, uppginge vid omräkning till nyreglerad pension. Jämväl åt Fornstedt borde beviljas efter samma grunder beräknad pension. Då Fornstedt innehade en tjänstetid av endast 19 år, syntes pensionen åt Fornstedt böra bestämmas till ett belopp, som utgjorde $\frac{19}{30}$ av 880 kronor = 557 kronor 33 öre eller, omräknat till nyreglerad pension, 948 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande förklarat sig icke hava annat att erinra mot skolöverstyrelsens förslag än att statskontoret ville ifrågasätta, huruvida icke reduktionen med hänsyn till antalet tjänstår borde verkställas å det i skolöverstyrelsens utlåtande omförmälda nyreglerade pensionsbeloppet å 1,320 kronor. Pensionen åt Fornstedt komme i så fall att utgöra ($\frac{19}{30} \times 1,320 =$) 836 kronor.

I likhet med myndigheterna tillstyrker jag, att pension beredes Fornstedt. Pensionen synes mig — såsom skett i ett under punkten 34 av propositionen nr 95 till innevarande års riksdag framlagt förslag om pension i ett liknande fall — böra avvägas enligt det av statskontoret ifrågasatta beräkningssättet, dock att pensionsbeloppet för vinnande av delbarhet med tolv bör jämkas till 840 kronor. Pensionen lär böra bestämmas att utgå tidigast från och med den 1 juli 1934.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att vaktmästaren och eldaren vid högre allmänna läroverket i Östersund Karl Fabian Fornstedt må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 840 kronor.

22:o.

Förra städerskan hos skolöverstyrelsen Carolina Johansson, född Petersdotter. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Johansson, som är änka, är född den 7 januari 1858 och således 76 år gammal;

att hon utfört städningsarbete under åren 1914—1919 inom dåvarande folkskolöverstyrelsens lokaler i fastigheten Barnhusgatan 18 i Stockholm samt från ingången av år 1920 till och med den 15 juni 1926 inom skolöverstyrelsens lokaler i samma fastighet och därvid varit anställd och avlönad av en dotter, som enligt avtal med vederbörande myndighet haft att ombesörja städningsarbetet;

att Johansson, sedan skolöverstyrelsen i juni 1926 inflyttat i nya lokaler, anställts såsom städerska direkt hos ämbetsverket, vilken anställning hon innehaft intill utgången av år 1933;

att städningsarbetet tagit i anspråk en tid av 4 à 5 timmar dagligen;

att hon i ersättning för städningsarbetet sedan juni 1926 uppburit ett belopp av 840 kronor för år, å vilket belopp dyrtidstillägg ej utgått;

samt att hon vid sidan om förenämnda städningsarbete icke utfört något förvärvsarbete.

Skolöverstyrelsen har, i anledning av en av Johansson hos styrelsen gjord ansökning, hemställt om utverkande av pension åt Johansson till belopp av 372 kronor för år.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Johansson med belopp, som föreslagits av skolöverstyrelsen.

Under hänvisning till vad jag anfört i det under punkt 18 i det föregående behandlade ärendet tillstyrker jag, att pension beredes Johansson. Beträffande storleken av pensionen anser jag mig kunna biträda ämbetsverkens förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan hos skolöverstyrelsen Carolina Johansson, född Petersdotter, må, räknat från och med den 1 januari 1934, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 372 kronor.

Jordbruksdepartementet.

23:o.

Förre överdirektören och chefen för stuteriöverstyrelsen Albert Julius Lindström. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Lindström är född den 7 september 1859;

att han under åren 1905—1909 varit förordnad såsom ledamot i den s. k. stuterikommissionen;

att han varit ledamot av stuteriöverstyrelsen från och med ingången av år 1910 till och med den 30 juni 1916, vilken dag han av Kungl. Maj:t förordnats att tills vidare vara chef för överstyrelsen;

att han därefter uppehållit befattningen såsom chef (överdirektör och chef) för stuteriöverstyrelsen till och med den 30 juni 1933, från vilken dag han i samband med beslut om stuteriöverstyrelsens indragning av Kungl. Maj:t entledigats från befattningen;

att sedan Kungl. Maj:t den 30 juni 1933 förordnat, att stuteriöverstyrelsens verksamhet skulle upprätthållas jämväl under tiden 1 juli—31 oktober 1933, Lindström av Kungl. Maj:t förordnats att under sagda tid i egenskap av extra befattningshavare fullgöra på överdirektören förut ankommande arbetsuppgifter;

samt att Lindström i egenskap av chef för stuteriöverstyrelsen åtnjutit arvode, som intill utgången av år 1921 utgjort 6,000 kronor för år samt under tiden därefter jämlikt bestämmelse i 5 § 2 mom. i gällande avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, utgått med ett till 8,000 kronor för år förhöjt belopp.

I 5 § 2 mom. i nyssnämnda avlöningsreglemente omförmälda arvodesbefattningar, vilkas innehavare tillsätts genom förordnande tills vidare, äro icke förenade med pensionsrätt. Lindström är sålunda författningens enligt icke berättigad till pension.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Lindström anhållit att komma i åtnjutande av pension. Till stöd för ansökningen har Lindström anfört, bland annat, följande:

Att det med chefsbefattningen vid stuteriöverstyrelsen förenade arvodet uppgått till ett för en verkschef så jämförelsevis obetydligt belopp, som varit fallet, berodde på att arvodesbeloppet anpassats efter äldre tiders förhållanden, varunder chefskapet för stuteriöverstyrelsen kunnat betraktas mera såsom en bisyssla och utan olägenhet kunnat utövas av en utom Stockholm boende person. Men förhållandena hade under årens lopp väsentligen förändrats. Stuteriöverstyrelsen hade tid efter annan tillförts så många nya arbetsuppgifter, att chefens dagliga närvaro å ämbetsrummet påkallats. Så hade varit fallet under hela den tid, varunder sökanden utövat chefskapet för överstyrelsen. Sökandens tid hade fullt tagits i anspråk för ämbetsverkets skötsel.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Lindström, till belopp av 4,800 kronor och därvid anfört följande:

Statskontoret hade i utlåtande den 11 mars 1931 yttrat sig rörande en då föreliggande framställning om beredande av pensionsrätt åt innehavaren av chefsbefattningen vid stuteriöverstyrelsen. Statskontoret hade i detta yttrande givit uttryck för den uppfattningen, att pensionering av stuteriöverstyrelsens chef i regel knappast behövde förekomma, då befattningen snarast vore att betrakta såsom bisyssla. Vad beträffade sökanden personligen, som säkerligen ägnat hela sin tid åt de med stuteriöverstyrelsens verksamhet förenade göromålen, ville statskontoret dock icke motsätta sig, att pension åt honom utverkades genom framställning till riksdagen.

Om $\frac{2}{3}$ av arvodet, 8,000 kronor, betraktades såsom pensionsunderlag och det sålunda beräknade beloppet, 5,333 kronor 33 öre, reducerades med $\frac{1}{10}$ med hänsyn till att pensionsavgifter icke förekommit, erhöles ett belopp av 4,800 kronor. Då i detta fall, liksom när det gällde chefen för lantbruks-

styrelsen, de vanliga kraven på 25- å 30-årig tjänstetid för erhållande av hel pension knappast kunde upprätthållas, syntes Lindström bära beredas hel pension.

Såsom av den föregående redogörelsen framgår, har Lindström under mer än 17 år uppehållit befattningen såsom chef för stuteriöverstyrelsen och därunder ägnat sin huvudsakliga tid åt utövändet av denna befattning. Med hänsyn härtill och då — vid det förhållandet att Lindström varit den siste innehavaren av chefsbefattningen vid den numera indragna stuteriöverstyrelsen — ett beslut om pension åt Lindström icke synes kunna medföra några betänkliga konsekvenser, anser jag mig i likhet med statskontoret kunna tillstyrka, att pension beviljas Lindström.

I fråga om beräkningen av pensionsbeloppet kan jag däremot icke ansluta mig till statskontorets förslag. Statskontoret har ansett det för Lindström av ämbetsverket beräknade pensionsunderlaget icke bära reduceras i vidare mån än att minskning borde ske med tio procent på grund därav att Lindström icke haft att erlägga pensionsavgifter. Med hänsyn bland annat därtill att Lindström först vid 56 års ålder tillträtt sin ifrågasatt befattning synes mig det av statskontoret enligt sålunda angiven beräkningsgrund ifrågasatta pensionsbeloppet, 4,800 kronor, allt för högt. För egen del vill jag såsom i förevarande fall skäligen pension föreslå ett belopp av 4,200 kronor.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre överdirektören och chefen för stuteriöverstyrelsen Albert Julius Lindström må, räknat från och med den 1 november 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 4,200 kronor.

24:o.

E. o. tjänstemannen hos statens meteorologisk-hydrografiska anstalt Sigrid Ulrika Falkengrün. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Falkengrün är född den 25 augusti 1871 och således uppnått en levnadsålder av 62 år;

att hon under tiden 4 mars 1912—1 september 1920 åt meteorologiska centralanstalten (från och med år 1919 statens meteorologisk-hydrografiska anstalt) utfört arbete, förlagt till hemmet och bestående huvudsakligen i bearbetning av från vissa meteorologiska stationer inkomna månadsjournaler, av vilket arbete hon haft en inkomst, varierande mellan omkring 200 kronor och 950 kronor för år räknat samt uppgående till i medeltal omkring 590 kronor för år, kristidstillägg i förekommande fall inberäknat;

att Falkengrün, som under tiden 16 september 1918—1 september 1920

tillika tjänstgjort såsom tillfälligt biträde å postsparbankens pensionsavdelning, från och med den 2 september 1920 innehaft anställning såsom e. o. biträde hos statens meteorologisk-hydrografiska anstalt;

att hon i sistnämnda egenskap från och med den 1 juli 1925 varit placerad i 4:e lönegraden i löneplanen för extra ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen samt från och med den 1 oktober 1930 åtnjutit avlöning enligt 6:e löneklassen i nämnda lönegrad;

samt att hon kan förväntas komma att avgå ur tjänst under augusti 1934.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har gjort framställning om pension åt Falkengrén.

Statskontoret har i avgivnet utlåtande erinrat, att 1933 års riksdag (prop. nr 237, p. 24; bankoutsk. utl. nr 34, p. 85; riksd. skr. nr 271) beviljat extra räknebiträdet vid Lunds universitets astronomiska observatorium Samuella Filippa Matilda Nilsson, vilken innehaft en tjänstetid av 21 år, pension till belopp av 876 kronor, beräknad med ledning av 1926 års pensionsutrednings den 29 mars 1927 avgivna förslag till pensionsunderlag för i lönegrad placerad icke-ordinarie personal; och har statskontoret hemställt, att pensionen åt Falkengrén måtte bestämmas till samma belopp. ¶

Även jag finner mig böra förorda, att pension utverkas åt Falkengrén. Det av statskontoret föreslagna pensionsbeloppet har jag ansett mig kunna tillstyrka. Pensionen torde böra beviljas att utgå tidigast från och med den 1 juli 1934.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att e. o. tjänstemannen hos statens meteorologisk-hydrografiska anstalt Sigrid Ulrika Falkengrén må från och med dagen näst efter den, då hon avgår ur tjänst, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 876 kronor.

25:o.

Byggnadsarbetaren vid Ultuna egendom Karl August Bergman. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Bergman är född den 27 februari 1869 och således uppnått en levnadsålder av 65 år;

att han sedan år 1907 eller under omkring 27 år varit anställd såsom byggnadsarbetare vid Ultuna egendom;

samt att hans avlöningsförmåner under de senaste tio åren utgjort konstant lön av 1,470 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgått, jämte förmån

av fri bostad med vedbrand och potatisland, vilka naturaförmåner uppskattats till ett årligt värde av 345 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan har gjort framställning om utverkande av pension åt Bergman.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt pension åt Bergman till belopp av 840 kronor för år, att utgå tidigast från och med den 1 juli 1934, och därvid beträffande beräkningen av pensionsbeloppet anfört följande:

Vid pensionsbeloppets bestämmande hade lantbruksstyrelsen utgått från ett pensionsunderlag, utgörande två tredjedelar av de sammanlagda avlöningsförmånerna, 1,815 kronor, eller 1,210 kronor. Detta belopp hade till en början, enär Bergman icke erlagt pensionsavgifter, minskats med en tiondel eller till 1,090 kronor. Då för åtnjutande av full pension i regel erfordrades 35 tjänstår, men Bergman innehade endast 27 tjänstår, hade sistnämnda belopp reducerats med $\frac{8}{35}$ eller med i runt tal 250 kronor till 840 kronor.

Till jämförelse kunde anföras, att den pension, som enligt kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning utginge efter en anställningstid av 25—29 år, efter omräkning till s. k. ny pension utgjorde 852 kronor.

Statskontoret har anslutit sig till lantbruksstyrelsens förslag.

Ehuru de av lantbruksstyrelsen tillämpade grunderna för beräkning av pensionen åt Bergman hittills icke plägat komma till användning vid bestämmande av pension för arbetarpersonal, har jag ansett mig kunna biträda det förslag i fråga om pensionsbeloppet, som framställts av styrelsen och biträts av statskontoret. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att byggnadsarbetaren vid Ultuna egendom Karl August Bergman må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 840 kronor.

Handelsdepartementet.

26:o.

Båtbiträdet vid Göteborgs lotsplats Emanuel Berg. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Berg är född den 11 november 1862 och alltså 71 år gammal;

att han inträdde i lotsverkets tjänst den 31 oktober 1890 såsom lotslär-

ling vid Göteborgs lotsplats samt utnämndes till lots vid samma lotsplats den 11 januari 1897;

att han kvarstod i nämnda befattning till och med den 27 oktober 1907, med vilken dag han, jämlikt beslut av lotsstyrelsen, på grund av upprepade fall av fylleri i tjänsten skildes från befattningen i fråga;

att han av lotskaptenen vid Göteborgs lotsplats antogs såsom båtbiträde vid samma lotsplats från och med den 1 april 1908, varest han därefter oavbrutet tjänstgjort i nämnda egenskap;

att några klagomål beträffande Bergs förhållande i lotsverkets tjänst icke försports efter hans återinträde i tjänsten;

att nuvarande överlotsen vid Göteborgs lotsplats Ch. Palmqvist uppgivit, att Berg under tiden från och med den 11 november 1921, då Palmqvist tillträtt befattningen såsom överlots, varit nykter och skötsam i sin tjänst samt utfört sitt yrke med lust och skicklighet;

samt att Berg med hänsyn till sin höga levnadsålder inom närmaste tiden önskar sluta sin anställning såsom båtbiträde.

Lotsstyrelsen har, med hänsyn till Bergs tjänstetid och förhållande i tjänsten efter den tidpunkt — år 1908 — då han erhöll anställning såsom båtbiträde, ansett sig kunna och bära tillstyrka, att Berg vid avgång ur tjänst bereddes pension. Enligt lotsstyrelsens uppfattning borde Berg entledigas från sin anställning senast den 30 juni 1934.

Vad angår Bergs avlöningsförhållanden under tjänstgöringen vid lotsverket, har lotsstyrelsen meddelat, att Berg under sin tjänstetid såsom lots uppburit dels på honom belöpande andel i vid lotsplatsen inflytande lotspengar, dels ock hemvägsersättning, varjämte han syntes hava åtnjutit s. k. uppmuntringspenningar. Under sin anställning såsom båtbiträde syntes Berg under åren 1908—1918 hava avlönats uteslutande av lotspersonalen med inflytande hemvägsersättning. Under år 1919 hade han av statsmedel erhållit ett arvode av 812 kronor. Motsvarande arvodesbelopp hade under åren 1920—1929 varierat mellan 1,174 och 1,934 kronor samt under åren 1930—1932 mellan 3,906 och 4,008 kronor. Bergs årliga medelinkomst av statsmedel under åren 1918—1932 utgjorde 2,075 kronor. Därjämte hade till och med år 1929 till Berg av lotsarnas hemvägsersättningsmedel utbetalts så stora belopp, att hans årliga inkomst ungefär motsvarat vad han av statsmedel uppburit under ett vart av åren 1930—1932.

I fråga om pensionsbeloppets storlek har lotsstyrelsen, med erinran om Kungl. Maj:ts i proposition nr 237:1933, p. 33, framlagda förslag om pension åt maskinisten vid lotsverket Julius Nilsson, ansett pensionen till Berg bära beräknas efter $\frac{2}{3}$ av hans medelinkomst för år, på grund varav det årliga pensionsbeloppet skulle uppgå till 1,380 kronor. Med hänsyn emellertid till att Berg även avlönats av lotspersonalen med hemvägsersättningsmedel har det syntes lotsstyrelsen skäligt, att vid pensionens bestämmande någon hänsyn toges härtill. Därvid vore dock att märka, att Berg under sin tjänstetid undsluppit skyldighet att erlagga

pensionsavgifter. Styrelsen funne sig för den skull kunna tillstyrka, att en pension av 1,600 kronor tillerkändes Berg.

Statskontoret har i ärendet anfört följande:

Enär Berg alltsedan den 1 april 1908, då han antagits till biträde vid Göteborgs lotsplats, utfört ett väl vitsordat arbete, syntes det statskontoret, i likhet med lotsstyrelsen, att något årligt understöd av statsmedel borde beredas honom, oaktat han tidigare blivit avsatt från av honom då innehavd befattning. Statskontoret ville erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 11 april 1930, den 29 maj 1931, den 8 april 1932 och den 21 april 1933 bemyndigat generalpoststyrelsen att till en f. d. extra ordinarie post-assistent utanordna tillfälliga understöd, ettvarvt å 1,000 kronor. Denne befattningshavare, vilken på grund av tillgrepp och förskingring blivit avsatt från av honom innehavd ordinarie postexpeditörsbefattning och förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas, hade sedermera, efter det han erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att användas i rikets tjänst, under mera än 15 år tjänstgjort såsom extra ordinarie befattningshavare. Vid bestämmandet av angivna gratifikationsbelopp hade hänsyn endast tagits till hans tjänstgöring efter det han erhållit berörda tillåtelse.

I fråga om pensionsbeloppet hade lotsstyrelsen, med utgångspunkt från att $\frac{2}{3}$ av Bergs medelinkomst av statsmedel under åren 1918—1932 utgjorde 1,380 kronor och med hänsyn tagen till att Berg även avlönats av lotspersonalen med hemväggersättningsmedel, tillstyrkt en årlig pension av 1,600 kronor. Det syntes statskontoret i detta sammanhang böra erinras, att för lotspersonal såsom regel tillämpades det pensionsunderlag, som gällde för närmast högre lönegrad än den, till vilken respektive befattning vore hänförd. Ifrågavarande anordning, vilken genomförts på den grund, att lotspersonalen åtnjöte andel i lotspenningar, innebure, att för lots å 1:a klass lotsplats gällde ett pensionsunderlag, som vore 120 kronor högre än som betingades av hans lönegradsplacering. Vid bestämmande av pension åt Berg syntes emellertid hänsyn ej böra tagas till att han avlönats av lotspersonalen med hemväggersättningsmedel. På grund härav och då Berg anställdes såsom båtbiträde först den 1 april 1908 samt åtnjutit avlöning av statsmedel först sedan år 1919, ansåge sig statskontoret icke kunna förorda ett högre pensionsbelopp för honom än 1,380 kronor.

I likhet med myndigheterna anser jag, att båtbiträdet Berg bör komma i åtnjutande av pension av statsmedel. Pensionsbeloppet synes mig emellertid med hänsyn till vad som i allmänhet plägat tillerkännas icke-ordinarie personal i statens tjänst med jämförliga arbetsuppgifter icke böra sättas högre än till 1,200 kronor. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att båtbiträdet vid Göteborgs lotsplats Emanuel Berg må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

27:o.

Båtbiträdet vid Malmö lotsplats Jöns Nilsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Nilsson är född den 20 mars 1865 och alltså nära 69 år gammal;

att han inträdde i lotsverkets tjänst den 1 april 1900 såsom båtbiträde vid Malmö lotsplats;

att han kvarstod i nämnda anställning till och med den 31 mars 1916, med vilken dag han entledigats i samband med att en lotslärling vid platsen beordrats tjänstgöra såsom båtbiträde;

att han under tiden 1 april 1916—30 september 1919 biträdde dåvarande fyrmästaren vid Malmö numera indragna fyrplats;

att Nilsson från och med den 1 september 1922 — vid vilken tid han hade enskild tjänst — på begäran av lotspersonalen åter inträdde såsom båtbiträde vid Malmö lotsplats, i vilken anställning han ännu kvarstår;

att han sålunda tjänstgjort såsom biträde vid Malmö lotsplats mer än 27 år;

att han under sin första anställningstid vid lotsverket till och med år 1914 avlönades av lotspersonalen med inflytande hemvägsersättning samt under tiden 1 januari 1915—31 mars 1916 avlönades delvis av lotspersonalen och delvis av lotsverket, därvid begynnelselönen år 1900 utgjorde 1,080 kronor för år och sedermera successivt ökades, så att den vid avgången år 1916 utgjorde 2,400 kronor för år;

att Nilsson under den tid, han biträtt fyrmästaren vid Malmö fyrplats, icke åtnjutit avlöning av lotsverkets medel; samt

att, sedan Nilsson år 1922 återinträtt i tjänstgöring vid Malmö lotsplats, han helt avlönats av lotsverkets medel, varvid hans lön, inklusive dyrtidstillägg, varierat mellan lägst 2,130 och högst 2,400 kronor (medeltalet av årliga avlöningen under tioårsperioden 1923—1932 uppgick till 2,296 kronor).

Lotsstyrelsen har med hänsyn såväl till Nilssons levnadsålder och den långa tid, han utfört arbete för lotsverkets räkning, som det förtjänstfulla sätt, varpå han fullgjort sina åligganden, ansett sig böra tillstyrka, att Nilsson tillerkändes en årlig pension att utgå från och med månaden näst efter den, varunder hans anställning vid lotsverket upphörde.

Vad angår pensionsbeloppets storlek, har lotsstyrelsen, med erinran om Kungl. Maj:ts i proposition nr 237:1933, p. 33, framlagda förslag om pension åt maskinisten vid lotsverket Julius Nilsson, ansett pensionen till Jöns Nilsson böra beräknas efter $\frac{2}{3}$ av hans medelinkomst för år. Med en sådan beräkningsgrund och med utgångspunkt från medelinkomsten för åren 1923—1932 skulle det årliga pensionsbeloppet uppgå till 1,530 kronor. Med hänsyn till att Nilssons anställningstid vid lotsverket icke hade fullt den längd, som i allmänhet fordrades beträffande statens ordinarie be-

fattningshavare för erhållande av full pension, samt då Nilsson under sin tjänstetid icke erlagt pensionsavgifter, syntes emellertid det årliga pensionsbeloppet böra reduceras till ett av styrelsen såsom skäligt ansett belopp av 1,320 kronor för år.

Statskontoret har, med erinran om vad ämbetsverket i sitt under föregående punkt omförmälta utlåtande angående pension åt båtbiträdet E. Berg anfört, icke haft något att erinra mot lotsstyrelsens förslag.

Jag delar myndigheternas uppfattning därom, att pension bör beredas Nilsson vid avgång ur tjänst. Det ifrågasatta pensionsbeloppet synes mig emellertid av skäl, som antytts under nästföregående punkt, böra något reduceras, förslagsvis till 1,152 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att båtbiträdet vid Malmö lotsplats Jöns Nilsson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—27:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

John O. Karlsson.